ოთხშაბათი 1918 წ. იანვარი 10 (23) № 7

წლიწადი მეოთხე

ოთხშაბათი, 1918 წ. იანვარის 10 (23) № 7

ფასი 20 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვევით და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოდ გამოგზავნილი მასალა უფასოდ ითვლება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ამავე დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5 ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт. ящикъ № 76. ტელეგრამის ადრესი: Тифлисъ. Сакартвело.

კონტორა

გაზეთის ფასი ერთის წლით 50 მ. 6 თვით 27 მ. 3 თვით 13 მ. 50 კ. ერთი თვით (მხოლოდ თბილისში) 3 მან. ცალკე № 20 კაპ. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 40 კაპ. უკანასკნელზე—30 კაპ. საქართველოს გარეშე შემდეგნაირ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. ხანგრძლივი განცხადება თითოჯერ ზომით: 15×2=8 მანეთი, 20×2=10 მანეთი, 30×2=15 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს ქალაქში 75 კაპ. ქალაქს გარეთ 1 მანეთი. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქმნას არა უგვიანეს $1\frac{1}{2}$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6—7 ს-მდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა 15—73

დღეს:

ცნობები:

კავკავის ქართველობა საქართველოში იხიზნება. —ინგუშები საქართველოს სამხედრო გზის შეკვრას ცდილობენ. —ყარაიაზთან რუსის ეშელონებსა და ქართველების შორის ბრძოლაა. ტრაპიზონთან ოსმალთა რაზმების თავდასხმა დაიწყო. —სოციალ-დემოკრატიული პარტია საქართველოს ეროვნულ საბჭოს რეორგანიზაციას მოითხოვს, დამფუძნებელ კრების არჩევნების პროპორციით.

(გაგრძელება იხილე უკანასკნელ დეპეშებში);

წერილები:

ზ. ქ. მენშევიკების პოლიტიკა.

ტ. ტაბიძე. ქართული დამფუძნებელი კრება.

ს. ქვარიანი. საქართველოს ტრაგედია.

იოსებ ბულისაშვილი. პროვინციელის ფიქრები.

კორესპონდენცია. ეროვნულ-დემოკრატიული ყრილობა სენაკში.

ანასტასია წერეთლის მიმართვა საზოგადოებისადმი.

თბილისის ქალაქის საბჭოს სხდომის ანგარიში.

მარიამ სოლომონის ასული და ნიკოლოზ იაკობის ძე ვაშაძეები შეულგმინდულად აუწყებენ ნათესავებს, ნაცნობებს და მეგობრებს, რომ პირველთა დაუვიწყარი შვილის და მეორეთა ძვირფას ძმის, ქართველ მსროლელთა მე-2 დივიზიონის ვოლონტიორის

ალექსანდრე ნიკოლოზის ძის
ვაშაძის

სულის მოსახსენებლად.

ოთხშაბათს, იანვრის 11 დილის 10 საათზე კუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოს ეკლესიაში გადახდილი იქნება 40 დღის წირვა და პანაშვიდი მიცვალებულის საფლავზე 11 ნახ. საათზე.

1—936—1

ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის
მეორე ყრილობა
(კონფერენცია)

მთავარი კომიტეტის დადგენილებით მოწვეულ იქნება 1918 წელს, იანვრის 14.

ყრილობის წეს-რიგი

სატაქტიკო საკითხები:

ა) პოლიტიკური მომენტი
ბ) საქართველოს ჯარი
გ) საქართველოს ეკლესია
დ) საქართველოს ერთობა-მთლიანობა
ე) საქართველოს ეროვნული საბჭო

საპროგრამო საკითხები:

ა) პოლიტიკური საგანი
ბ) აგრარული საგანი

საორგანიზაციო საკითხები:

ა) მთავარი კომიტეტის მოხსენება
ბ) პარტიის ორგანიზაციების მდგომარეობა და წესდება
გ) არჩევნები.

კონფერენციის მომწყობი კომისიის დადგენილებით ყრილობაზედ გასაგზავნი წარმომადგენელი უნდა აირჩეს ადგილობრივ ორგანიზაციის წევრთა საერთო კრებაზედ ყოველ ას ნამდვილ წევრზე ერთი. სადაც ას წევრზე ნაკლებია, იქაური ორგანიზაცია არჩევნების მოსახდენად მახლობელ ორგანიზაციას უნდა შეუერთდეს. დელეგატებს მანდატებთან ერთად თან უნდა ჰქონდეთ ადგილობრივ კომიტეტის მიერ დამტკიცებული საარჩევნო ოქმი ამომრჩეველთა სარეგისტრაციო სიით. ეს ცნობები კონფერენციის სამანდატო კომისიას უნდა გადაეცეს.

საქ. ერ. დემ. პარტიის მთავარი კომიტეტი.

მიიღება ხელის მოწერა
ეროვნულ-დემოკრატიულ
ყოველ-დღიურ გაზეთ
1918 წ. წელი მეოთხე
„საქართველო“-ზე
1918 წ. წელი მეოთხე

გაზეთს ჰყავს საკუთარი კორესპოდენტები საქართველოს ყველა ცენტრებში და პროვინციაში.

საგანგებო დეპეშები პეტროგრადიდან, მოსკოვიდან და უცხოეთიდან

გაზეთის ფასი: 1 წლით 50 მან. — 6 თვით 27 მან. — 3 თვით 13 მ. 50 კ. — 1 თვით 4 მ. 50 კ.

ცალკე ნომერი 20 კაპ.

ერთის თვით გაზეთის დაკვეთა შეიძლება მხოლოდ თბილისში

ფოსტით გაზეთის დაკვეთა შეიძლება შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, контора газ. „САКАРТВЕЛО“, почт. ящ. 76.

კონტორაში ხელის მოწერა მიიღება დილის 9 საათიდან 3 საათამდე, საღამოთი: 5—8 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით.
მისამართი: სასახლის ქ. № 5, ქართული ქარვასლა. 15—73 ტელეფონი.

საქ. ეროვნ.-დემ. პარტიის მეორე კონფერენციის
მომწვევი კომისია

ამით აცხადებს პროვინციელ დელეგატთა საყურადღებოდ, რომ ვინაიდან თბილისში სურსათის შოვნა მეტად ძნელია, კომისია ვერ იკისრებს კონფერენციაზე ჩამოსულ დელეგატთა

სურსათით უზრუნველყოფას

დელეგატებისთვის დამზადებული იქნება მხოლოდ ბინები. საჭირო საზრდო დელეგატებმა თვით უნდა ჩამოიტანონ, ან და თბილისში თვითვე მოიძებნონ.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ყველა კომიტეტებს

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარი კომიტეტის საორგანიზაციო სექცია გთხოვთ დაჩქარებით მიაწოდოთ მას თქვენს რაიონში პარტიული ცხოვრების შესახებ შემდეგი ცნობები:

1. როდის დაარსდა პარტიული კომიტეტი და სია კომიტეტის წევრებისა.

2. რამდენი წევრია ჩაწერილი პარტიაში და თუ რეგისტრაცია არ ხდებოდა ვარაუდით რამდენი მიაჩნია კომიტეტს შეგნებულად ეროვ. დემოკრ. პარტიის მომხრედ.

3. რა ბიუჯეტი აქვს კომიტეტს და მომავალი ნავარაუდევი ხარჯთაღრიცხვა.

4. ჰყავს თუ არა კომიტეტს პროპაგანდისტები ადგილობრივ მცხოვრებთაგან და თუ არ ჰყავს, შეუძლიან თუ არა იყოლიოს?

5. საარჩევნო კომპანიის შედეგები.

6. მთავარი კომიტეტის საორგანიზაციო სექცია გთხოვთ დაუყოვნებლივ მიაწოდოთ მას ეს ცნობები, რათა მას შეეძლოს ჰქონდეს მეორე პარტიულ ყრილობას, რომელიც დანიშნულია იანვრის 14-სათვის, წარუდგინოს სრული ანგარიში პარტიულ ორგანიზაციების შესახებ და აგრეთვე შეიმუშაოს მომავლისათვის სასურველი წესი პარტიულ ორგანიზაციების მოწყობისა.

მთავარ კომიტეტის საორგანიზაციო სექცია.

ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის
პირველი უბნის კომიტეტი

ხუთშაბათს, 11 იანვარს ქართულ გიმნაზიაში იწვევს საერთო კრებას, საღამოს 6 საათზე. კრების საგანი: 1) პარტიის მეორე კონფერენციისთვის დელეგატების არჩევა. 2) მიმდინარე საკითხები.

ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის თბილისის
მე-8-ე და მე-9-ე უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს თავის წევრთა საყურადღებოთ, რომ ხუთშაბათს, 11 იანვარს საღამოს 5 საათზე დანიშნულია მე-III-ე მაჟორიტეტულ მოსამართლის დარბაზში საერთო კრება.

კრების საგანია: 1) არჩევნები ახალი ბიუროსი. 2) არჩევნები დელეგატებისა ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის კონფერენციაზე დასასწრებლად. ვსთხოვთ წევრებს უსათუოდ დაესწრონ. 3—1

ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის
მე-10-ე და მე-11-ე უბნის კომიტეტი

ხუთშაბათს 11 იანვარს იწვევს საერთო კრებას საღამოს 6 საათზე ახალი საკრებულოს შენობაში (ყოფილი ხარფუხის კლუბი) მიხეილის პროსპექტზედ სახლი № 129.

კრების საგანია: 1) პარტიულ მეორე კონფერენციისთვის დელეგატების არჩევა. 2) მიმდინარე საკითხები.

ქართული კლუბი

ქართული დრამა. წარმოდგენა № 26.

ხუთშაბათს 11 იანვარს, 1918 წ. თბ. ქარ. დრამ. დასის მიერ წარმოდგენილი იქმნება

არაჩვეულებრივი **ომი** მესამეთ

4 მოქ. თარგ. ალ. იმედაშვილისა.

მონაწილეობს მთელი დასი.

რეჟისორი ვალ. შალიკაშვილი.

2—883—1 დასაწყისი საღამოს 8 საათზედ.

წარმოდგენა № 16.

ქ. ი. ზუბალაშვილის სახელობის ქალაქის
სახალხო სახლი

სახ. სახ. არს. ქართვ. წარ. მმართვ. წრე.

ოთხშაბათს, 10 იანვარს 1918 წ. წარმოდგენილი იქნება

ცხოვრების გარეშე

პიესა 4 მოქმ. პროტოპოპოვისა, თარგ. თ. შველიძისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ელ. ბარათაშვილი, თ. გოგოლაშვილი, ელ. იანქოშვილი, ვ. მარგველაშვილი, რომანიშვილი-დეგბუაძისა. ბ-ნი ანაშვილი, გოცირიძე, ა. თავდგირიძე, მამაჯანოვი, პანკვეტაძე, ქვრივიშვილი.

დასაწყისი საღამოს $7\frac{1}{2}$ საათ. — ადგილების ფასი 1 მ. 20 კ. 25 კ-დე.

შემდეგი წარმოდგენა 14 იანვარს.

რეჟ. ქ. შათირიშვილი. რეჟ. თანაშ. ალ. ბადრიძე.

2—881—2 ქარ. სახ. წარმ. წრის ადმინისტრაცია.

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლისათვის.

სამეცნიერო-პედაგოგიური და სალიტერატურო ჟურნალი

„განათლება“

1918 წლიდან გამოვა ორთვეში ერთხელ.

ჟურნალი წლიურად ეღირება 10 მანეთი. სოფლის მასწავლებლებთათვის 7 მანეთი. ფულის გამოგზავნა შეიძლება ნაწილ ნაწილადაც. ნახევარი ამ თვეით და ნახევარიც იქრისში. თბილისში ხელის მოწერა მიიღება ქ. შ. წერა-კითხვის წიგნის მაღაზიაში, ქართულ გიმნაზიაში და „განათლების“ კონტორაში, თელავის ქ. № 6.

მისამართი: Тифлисъ, Грузинская гимназія.

რედაქტორ-გამომცემელი ლ. ვ. ბოცვაძე.

1—882—1

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რუსეთის დამფუძნებელი კრება გარეკილია. გაუმარჯოს საქართველოს დამფუძნებელ კრებას!

ბოლშევიკების პოლიტიკა

იმ ორთავეიანმა იანუსმა, რომელსაც [illegible] იტიკურ ასპარეზზე ქართული მენ-[illegible] იზმი ეწოდება, თან და თან თავისი მე[illegible] ახანე ნიღაბი იბრუნა [illegible] წო-დე[illegible] ული ქართული ნაციონალისტებისკენ. ეს იმ თავითვე მოსალოდნელი იყო. საახალწლო არდადეგებზე ჩამოსული რუსის სალდათები წავიდ-წამოვიდნენ და მათთან ერთად ჰორიზონტს მიეფარა ბ. სტ. შაუმიანიც, რომლის შესახებ ფრონტის ყრილობაზე ტემპერამენტით და ცეცხლით აღსავსე სიტყვა წარმოსთქვა ბ. ე. გეგეჭკორმა.

ჩვენ შეჩვეული ვართ ქართველი სოციალ-დემოკრატების სიტყვიერ მაზრაძეებს, გამოცდილებით ვიცით, რომ ამას არასოდეს ენერგიული მოქმედება არ მოსდევს და ამიტომ გულგრილად ვხედებით მორიგ იერიშებს. თუ დღეს „ერთობის“ პუბლიცისტებმა ხელ-ახლა შოვინისტების მუხანათობა გაიხსენეს და ერთხელ კიდევ მშრომელ ხალხს მათ ასაღლეგმეგად მოუწოდეს, ეს ალბად იმით აიხსნება, რომ ეს ადამიანები ისეთ დიდს საფრთხეს აღარ გრძნობენ ბოლშევიკების მხრივ და თავის უმწეობის დასაფარავად ეროვნული თვითგამორკვევის იდეას ამ წუთში აღარ საჭიროებენ.

გულწრფელობა პოლიტიკაში საზოგადოდ არავის მიეთხოვება და არც ჩვენ ვართ იმდენად გულუბრყვილონი, რომ ეს სათნოება ქართველ მენშევიკებში ვეძიოთ. მაგრამ როცა პოლიტიკური პარტია ასეთ სახიფათო დროს მთელი ერის ნდობას ღებულობს და წინამძღოლობასაც კისრულობს, ყოველ მოქალაქეს უფლება აქვს მას მეტი გარკვეულობა და ხასიათის სიმტკიცე მოსთხოვოს.

რუსი სოციალისტ-რევოლუციონერებისა და მენშევიკების უხასიათობამ დაახვია არა მარტო მათი საკუთარი, არამედ მთელი ერის ინტერესები, მათი პოლიტიკის კატასტროფა რუსეთის ნაწილობრივი კატასტროფა იყო. კერენსკი სცდილობდა როგორც მუშათა ჯგუფების, ისე მემარცხენეების გულის მონადირებას და ბოლოს პირველნიც გადაიმტერა და მეორენიც.

ჩვენ არ გვინდა ბ. გეგეჭკორსა და ბ. ჩხენკელს კერენსკის ბედი ვუწინასწარმეტყველოთ, მაგრამ გვშიშობთ, რომ ქართველმა სოციალ-დემოკრატებმა ვერაფერი ისწავლეს რუსი ოპორტუნისტების გაკვეთილებიდან. დღეს ეს ადამიანები დაახლოვებით იმავე შეცდომებს იმეორებენ, რაც კერენსკიმ ჩაიდინა სიკვდილით დასჯის საკითხში. ცნობილია, რომ ამ კანონპროექტის პრინციპიულად მიღებამ ჯარისკაცები და ბოლშევიკები აღაშფოთა, ხოლო მისმა განუხორციელებლობამ გენერლები და ხიზიერი ელემენტები. ასე რომ ბოლოს სოციალისტ-რევოლუციონერების ლიდერი გამარტოვებული დარჩა ყაზახ-რუსებისა და წითელ გვარდიელების თაზმებს შორის.

შორის წინაუყვანდა ყველა იმ მაგალითების ჩამოთვლა, რომელშიც ასე სასტიკად მჟღავნდება ქართველი სოციალ-დემოკრატების ნათესაობა რუსს მენშევიკებსა და სოციალისტ-რევოლუციონერებთან. შორაპნისა და ზუგდიდის მაზრის ჰამლეტები უცნაურად წააგვანან შიგრინის მაზრის ჰამლეტებს. იგივე გამოუხრებელი სკეპტიციზმი, იგივე რყევა და იგივე უმოქმედობა. წინასწარი საზავო მოლაპარაკება ოსმალეთთან თბილელმა სოციალისტებმა დამოუკიდებლად დაიწყეს: ცენტრალური მთავრობისაგან ამისთვის დასტური არ გამოუთხოვიათ. როცა ენვერფაშამ აქედან შესაფერი ლოგიკური დასკვნა გააკეთა და „დამოუკიდებელ ამიერ-კავკასიის“ მთავრობას სეპარატიული ზავი შესთავაზა, ამ მთავრობის წარმომადგენლებმა უმანკო სახე გააკეთეს და სტამბოლელ ვეზირს რუსეთის პრობლემატიური დამფუძნებელ კრებისკენ მიუთითეს. სოციალისტური დოგმის მიხედვით ამ მაღალი კრების კითხულია ომისა და ზავის საგანი. მაგრამ ახლად მიღებული ცნობის მიხედვით, დამფუძნებელი კრება გარეკილია კიდეც და მოსალოდნელია, რომ ბ. მენშევიკები ერთხელ კიდევ გაიხსენებენ ამიერ-კავკასიის დამოუკიდებლობას.

გაბედულმა ბოლშევიკებმა გადაარჩინეს დამფუძნებელი კრების ქართველი დეპუტატები უსიამოვნო ოდისეიადას პეტროგრადისაკენ, მაგრამ გვგონია რომ ამ ადამიანებს კიდევ რამდენჯერმე მოუხდებათ კანოსაში გამგზავრება. ქართველი სოციალ-დემოკრატების თაოსნობით მიღებულ იქმნა მობილიზაციის პროექტი. შემდეგ საკითხი გადაიდო. შემდეგ ხელახლა მიღებულ იქმნა, რათა ხელახლა გადადებულიყო. ასე რომ დღეს თვით ბ. ნ. რამიშვილმაც კი არ იცის, ეყოლება თუ არა ქართველ ხალხს საკუთარი კორპუსი. ვშიშობთ, რომ ასეთივე ბედი არ ეწვიოს ამიერ-კავკასიის კომისარიატის ბონებსა თუ საკრედიტო ბილეთებსაც, რომლის ხაზებს, თუ არ ვსცდებით კიდევ, იმუშავებენ ბხატვრულ ატელიეებში.

ჩვენ ვჩვევივართ რომ „ერთობის“ პუბლიცისტები ხშირად პიკანტურ კითხვებს გვაძლევენ ჩვენი ბუნებისა, მიზნებისა და მოქმედების შესახებ. ამიტომ ერთხელ რა არის გვეკადნიერებით და ერის მოკრძალებულ კითხვას დავუსვამთ ჩვენ მტერ მოყვარეებს. სახელდობ ჩვენ გვინდა ვიცოდეთ, აპირებენ თუ არა ქართველი სოციალ-დემოკრატები თავიანთ ხელმძღვანელობის ოპერაციას და კეთილსინდისიერ ყოფნას კონიერების დაწყებას კუნთების გასამაგრებლად. თუ ისინიც იმ განუკურნებელი სენით არიან ავად, რომელმაც რუსის ობლომოვები მენშევიკები სიკვდილის პირას მიიყვანა, ხოლო მათი მოკავშირე სოციალისტ-რევოლუციონერები მოხეტიალე მუსიკოსებად აქცია.

გ. ქ.

ქართული დამფუძნებელი კრება

რუსეთის დამფუძნებელი კრება ბოლშევიკებმა გარეკეს. ბოლშევიკები სხვანაირად ვერც კი მოიქცეოდნენ. რუსეთის რევოლუციის მაგიური წრე შეიკრა და ამიერიდან მეტი სიმძაფრით აინთება ანარქია და რევოლუციის შეგნებული თუ შეუგნებელი მტრები უკანასკნელ ლურსმებს დაუჭედებენ რუსეთის ტანჯულ სხეულს. არაფერი იმედი არ იყო იმის, რომ დამფუძნებელი კრება გამონახავდა ახალ საშუალებას რუსეთის გასამაგრებლად, რუსეთი ამისთვის საკმაოდ იყო განწირული და მეტს თაობათა ცოდვები ერთად თავმოყრილი აწვებოდნენ მის სიკვდილს, მაგრამ თუ უწინ სასწაულის ვინმეს სჯეროდა, რაც ერთი მხრივ რუსის ბუნებაში ყოველთვის იყო, ეხლა სასწაულის იმედიც არ არის და ყოველი რუსეთი მთვრალ კრონშტადელ მატროსების სიმღერით კვდება.

როცა პეტროგრადი ბოლშევიკებმა დაიპყრეს და ცენტრი დაინგრა, პეტროგრადის ახლო გაჩნდნენ „კუზები“ ახალ რესპუბლიკათა და ყველა ამათგანი საკუთარი საშუალებით სცდილობდა რუსეთის ცენტრიშეკრება ძალების შეერთებას და რუსეთის ხსნას, ეს უკანასკნელი ილუზიებიც, რასაკვირველია წინდაწინ განწირულნი, შთელდოდნენ ბუნებრივ სიკვდილს და ეხლა არავინ არ მოიტყუებს თავის თავს ამ დიდი მისიით, ეხლა საკუთარი ყოფნაც ბევრს ეეჭვება.

ქართველებს ყველაზე მეტად სჯეროდათ თავიანთი მოწოდება რუსეთის სახსნელად. იყო რაღაც მისტიური იმ ხალხის რწმენაში, რომელიც თავიდანვე რუსეთის ბედს საკუთარ მიქმედებას უკავშირებდნენ და უნდოდათ ყოფილიყვნენ მხსნელი რუსეთის, ისინი არასდროს არ მალავდნენ რუსეთის დე[illegible] ატიის ულონობას, მაგრამ ანთებული რწმენა ყოველთვის როდი შვება სასწაულს, თუმცა განათებულია საგმირო ნათელით.

ი. წერეთელი ხან ჩინიზელის ცირკში სტიროს რუსეთზე და ხან გასარეკად გამზადებულ დამფუძნებელ კრებაში, მეორე მისი თანამებრძოლი იმერეთის სოფელში იკლავს ბრძოლის წყურვილს და მთელის ანტრაქტის გათავებას და ფარდის ახდას. ამ დროს რუსეთის ზალგანში თანდათან კომპარიანი სიზმრები იბადებიან და კოშმარი თანდათან გადადის განაპირა ქვეყნებში.

კავკასიის მთა მოდებულია აჯანყებით. კაზაკები და მთიელები ერთი მეორეს ან ილდობენ, შამილის დროის ეპოსს ემატება ახალი დეტალები ჯავშნიან მატარებლების და რუსული „სამოსულის“, დარიალის ხეობა ინგუშებს დაუკავებიათ და კავკავის რკინის გზის მაგისტრალზე ხან ერთი სადგური დაიწვება და განადგურდება, ხან რამდენიმე ვერსის მანძილზე იწვის ყველაფერი და მალე ამიერ კავკასია სამუდამოდ ჩაიკეტება ცეცხლის ალყაში.

აზერბეიჯანის ამ „შიშფარნეს“ კლასიკურ ქვეყანაში მაჰმადიანებიც ღელავენ. აქაური სანახაობაც არ ჩამორჩება სხვებს, ცეცხლის ალი ხრუკავს ისედაც გადახრუკულ მიდამოებს და ყოველი დღე უფრო თუ გააძლიერებს ამ ცეცხლს, ოსმალეთის ფრონტი გატეხილებულია, რუსეთის ჯარისკაცები, რომელთაც თავიანთ მშიშრობას ბოლშევიზმით ამართლებენ, როგორც კუთროიანები სტოვებენ ბრძოლის ველს და გზაში ანადგურებენ ყველაფერს. მათი წიგნი „გამოსვლის“ არ დაიწერება, თუმცა ბიბლიური „გამოსვლის“ ამბები გულუბრყვილობაა ამ ამბებთან. ყველაფერი რაც გადაურჩება გამოქცეულ ჯ-კაცების თარეშს კიდევ მოელის ახალ უბედურებას, უდაბნოში თუ მთებში მოსახლე შაჰსევანების ან ქურთების შარბისგან.

საქართველო კატასტროფის წინ იმყოფება... თბილისი გაყრუებულია რევოლვერის ხმით, ქუჩებში ისმის სისინი პროვოკაციის, რომელსაც რევოლვერის ხმა აქვს. თბილისი ინსტიქტიურად იკრებს მზრუნველობას, უნდა გენახათ რა სახეები ჰქონდათ გურიიდან ჩამოსულ რაზმელებს, რომ მიმხვდარიყავით, რომ ისინი ბევრს გრძნობენ.

მობილიზაცია იგვიანებს... ყველანი ელოდენ დეკრეტის გამოცხადებას, ეს ერთად ერთი დეკრეტი იქნებოდა ამიერ კავკასიის მთავრობის, რომელიც მართლა მიმართული იქნებოდა რევოლიუციის გასამაგრებლად, დაინტერესებულნი დღეს კითხულობენ გაზეთებში მ. და ჯ. ცენტრის ანგარიშებს, სადაც ნოე ჟორდანია თავის ამხანაგებს უმტკიცებს რატომ მაინც და მაინც ქართველები უნდა დარჩნენ შეუიარაღებელნი, როცა ყველა მეზობლები იარაღში არიან ჩამსხდარი.

და მართლაც რატომ?

ჟორდანიასთან ერთად გაიმეორებს მთელი საქართველო.

უნდა დაძლეული იქნეს უმოქმედობის ინერცია, მთელი საუკუნე ზრდიდა თავის გულში საქართველო განთავისუფლების იმედს და ეხლაც ეყურება ნებისყოფა, რომ უკანასკნელად დაიცვას ის. საპირო ცეცხლით და რკინით ზიარება, საქართველო ამას არ დაერიდება. უკანასკნელი იმედი რუსეთის თანდათან ჰქრება, მხოლოდ გაგიჟებულს თუ შეუძლია დღეს იწამოს, რომ ქართველების ბუქსირს შეუძლია რუსეთის ლეშის გადარჩენა.

რუსეთის დამფუძნებელ კრების ნაცვლად რომელიც აწი ვერასოდეს ვერ შეიკრიბება უნდა შეიკრიბოს ქართველების დამფუძნებელი კრება. ეხ ასი წლის სურვილია და ვერავითარი ინკვიზიტორული საბუთებით ვერ დაამტკიცებს მის უძლურობას. კატასტროფის წინ... ჰაერი შეხუთულია... მხოლოდ საკუთარ ძლეთამოსილებას და ეროვნულ შემოქმედებას შეუძლია კატასტროფის გადაცილება, და ამას სხვა გზა არ აქვს გარეშე საქართველოს დამფუძნებელ კრებისა...

ტიტე ტაბიძე.

ზავის გარშემო

ზავი გერმანეთთან

ბრესტის კონფერენციის ანგარიშები

ტროცკიმ აცნობა სახალხო კომისრების საბჭოს, რომ ავსტრო-გერმანული პრესა ბრესტის კონფერენციის ანგარიშებს სწორედ არ გადასცემს მკითხველებს. ტროცკი თხოულობს მხოლოდ რუსულ პრესაში გამოცემულ ანგარიშებისა გჯეროდეთო.

შეიდემანის აზრი

ერთ ერთ შვედურ გაზეთის კორესპონდენტს უკითხნია შეიდემანისათვის: მალე ჩამოაგდებთ რუსეთთან ზავსაო? შეიდემანს უპასუხნია: რუსეთის სოციალისტურ პარტიათა შორის არსებული განხეთქილება და ღიითი დღე მოზარდე მოქალაქობრივი ომი აჭიანურებს რუსეთთან ზავის შეკვრის იმედს.

გოფმანის განცხადება

1917 წლის ქრისტეშობისათვის 27 რუს დელეგატებს მოუთხოვნიათ, რომ დაპყრობილ ადგილების მცხოვრებთ თვითგამორკვევის უფლება მიენიჭოთ, ამაზე გოფმანს უთქვამს სანამ ძლევამოსილ გერმანეთის ჯარები რუსეთის ტერიტორიაში დგანან თქვენი მხრივ საცინელიც უნდა იყოს თვითგამორკვევაზე ლაპარაკი, მაშინ როდესაც თვით ბოლშევიკური მთავრობა მხოლოდ ტლანქ ძალას ეყრდნობით.

დაპყრობილი ოლქები

გოფმანმა მეორედ განაცხადა, რომ დაპყრობილი ოლქები სურვილს აცხადებენ რუსეთიდან გამოყოფაზეო. მან განაცხადა: კურლიანდიის სეიმმა თხოვნით მიმართა გერმანეთს და ამ თხოვნაში მფარველობა სთხოვაო. ლიტვეთის სეიმმა განაცხადა, რომ ლიტვეთს დამოუკიდებლობა ჰსურსო. რიგის მუნიციპალიტეტი და მის მახლობელ მიდამოების წარმომადგენლები გერმანეთს მფარველობას ჰსთხოვენ. თვით ოეზელის, დაგოს და მუნის წარმომადგენლები უარს აცხადებენ რუსეთის მფარველობაზე. გერმანეთის უმაღლესი სარდლობა ტეხნიკურის და ადმინისტრატიულ მიზეზების გამო უარს აცხადებს კურლიანდიის, ლიტვეთის, რიგის და რიგის ყურის კუნძულების დაცლაზე.

მოლაპარაკების შეწყვეტა

კიულმანის წინადადებით მოლაპარაკება შესწყდა განუსაზღვრელ დროთი. როგორც კიულმანს განუცხადებია გერმანეთი თავის მოკავშირეებს მოელაპარაკება.

რუმინეთის დროებითი ზავი

„რუსკ. რეჩი“ გვატყობინებს, რომ რუმინეთმა ახლოლოდ დროებით ჩამოაგდო ზავი რუსეთის ფრონტზე შექმნილ გარემოებათა გამო. იგი მზად არის სვინდისიანად აღასრულოს კვლავ თავისი მოვალეობანი მოკავშირეთა წინაშე.

ო მ ი

რუსის ტრანსპორტის დაღუპვა

ლონდონიდან იუწყებიან, რომ გერმანელთა წყალქვეშამ ჩასძირა რუსის ტრანსპორტი.

დასავლეთის ფრონტზე

გერმანელები არმანტიერის სამხრეთ-აღმოსავლეთით დაეცნენ ინგლისელებს; ინგლისელებმა რამდენიმე კაცი დაჰკარგეს. ინგლისელებმა არმანტიერის ჩრდილო-აღმოსავლეთით მოიგერიეს იერიში და თვით დაესხნენ თავს ლენსის ჩრდილოეთით გამაგრებულ სიმაგრეებს; წამოყვანილია ტყვეები. ინგლისელებმა 400 ყუმბარა ჩამოაგდეს სამხედრო სურსათის საწყობებზე რულერში. ჩამოგდებულია მოპირდაპირის 8 მანქანა. მოკავშირეთა საჰაერო ესკადრამ ყუმბარებით დააზიანა კორლერის რკინის-გზის სადგური და აგრეთვე სამხედრო ქარხნები. ჩვენი მანქანები სულ უვნებლად დაბრუნდნენ. დაზიანებულია კვლავ ტიონვილის სადგური და რკინის გზის ხლართი მეტცის ახლოს; ფრანგების არტილერია მედგრად იბრძოდა ლუვემონის ჩრდილოეთით.

იტალიის ფრონტზე

იტალიელები მედგრად ჰმოქმედობენ აზოლანის მთის შესადგვარში; მრავალი ტყვეებიც არის წამოყვანილი.

პალესტინაში

ინგლისელმა მფრინავებმა იენის აეროდრომზედ და ჰეკასის გზაზე ყუ[illegible] ბარები ჩამოაგდეს. ჩვენი მფრინავე[ბი] უვნებლად დაბრუნდნენ.

ექიმების განთავისუფლე[ბა]

სამხედრო უწყების ბრძანებით, გ[illegible] თავისუფლდეს სამხედრო სამსახური[დან] ყველა ომში გაწვეული ექიმები. პ[ირ]ველ რიგში გაანთავისუფლეს ექიმ[ი] ქალები.

საბერძნეთი.

ათენა. ვენიზელოსი კვლავ შეუდ[გა] სამხედრო მინისტრის თანამდებობ[ის] აღსრულებას.

საქართველოს ტრაგედია

თავის ხანგრძლივ ისტორიულ ცხოვრებაში საქართველოს ბევრჯერ განუცდია საშინელი წამები, ხშირად ყოფილა მის წინ აზართული ყოფნა-არყოფნის სავედისწერო საკითხი, მაგრამ ერის გენიალობას წარმოუშვია იმ დროს დიდებული გმირები და მათი მეოხებით ქვეყანა გადარჩენია დაღუპვას. მესხეთი, კოლხეთი და იბერია კვლავ შეადგენდნენ თავის კულტურულ მოღვაწეობას. ასეთი ტრაგიული წამები ჩვენი ერის წარსულში იყო ხშირი. აღვნიშნოთ რამდენიმე:

1. მეოთხე საუკუნეში ქრ. წინ იბერიას კისერზე დაედო მძიმე უღელი მაკედონელთა ბატონობის სახით. მაგრამ გაჩნდა გმირი ფარნაოზ ქართლოსიანი, რომელმაც კოლხეთ ქუჯის დახმარებით დასცა მაკედონელთა მბრძანებლობა, განდევნა აზო და განათავისუფლა ქართველი ერი.

2. მეხუთე საუკუნეში ქრ. შემდეგ საქართველოს უპირევენ ჩანთქმას მძლავრი სპარსეთი და ბიზანტია, ამავე დროს თარეშობენ ქართლ-კახეთში ოს-ხაზართა ურდონი. უბედურ სამშობლოს მხსნელად მოევლინა ნორჩი გენიოსი მეფე ვახტანგ გორგასლანი. მან პირველად დაალეწა ოს-ხაზართა ძალები და საუკუნოთ დაუკარგა საქართველოში თარეშის მადა. შემდეგ შეუტრიალდა ორს გოლიათს,—სპარსეთს და ბიზანტიას, წაჰკიდა ერთმანეთს, ებრძოლა სათითაოთ და დაამარცხა სასტიკად. ამ რიგად გააერთიანა და შექმნა ძლიერი საქართველო, მაღლიერმა ხალხმა უძღვნა ქებათა-ქება ამ დიდებულ გმირს და შეამკო შემდეგი ლექსით:

> —„ვახტანგ მეფე ღმერთის უყვარდა,
> ციდან ჩამოესმა რეკა,
> ილბუზზე ფეხი შესდგა,
> დიდმა მთებმა იწყეს დრეკა,
> ოსეთი გადაიარა,
> ხაზარეთში გადარეკა“…

3. საშინელება განიცადა საქართველომ არაბთა შემოსევის დროს. მძიმე ტვირთად დააწვა მას 300 წლის მონობა. დანაწილდა და დაქუცმაცდა ჩვენი ქვეყანა, დაირღვა ეროვნული სული, მაგრამ საუკუნეთა წამებამ ქართველ ერში ვერ მოჰკლა სამშობლოს მგზნებარე სიყვარული და სინათლისკენ ცხოველი ლტოლვა. მეათე საუკუნის დამლევს ერმა წარმოშვა დიდი მამულიშვილნი ივანე მარუშიძე, დავით კურაპალატი და ბაგრატ მესამე, რომელთაც გაიღვიეს დაქუცმაცებულ ერში ერთობის შეგნება, გააერთიანეს მისი ნაწილები, ბოლოს საერთო მარჯვენით დასცეს ბასრი მახვილი არაბთა ბატონობას და მოუპოვეს ტანჯულ ერს სრული თავისუფლება, რასაც შედეგად მოჰყვა საქართველოს პოლიტიკური ძლიერება და კულტურული აყვავება. ამას კი მოწმობენ მწერლობის და ხელოვნების დიადი ნაშთები.

4. რისხვათ მოევლინენ იბერიას სელჯუკის თურქნი მეთერთმეტე საუკუნეში. კალიასავით მოედვნენ ეს ბარბაროსნი ჩვენს ტურფა ქვეყანას, მდიდარს, განათლებულს და დოვლათით სავსეს, გაძარცვეს და დაარბიეს ერთიანად, ქართველთა სისხლით წითლად შეღებეს მტკვრის ნაპირები, ფეხქვეშ გაჟლიტეს მათი მაღალი კულტურა. დიდ საფრთხეში ჩავარდა ქართველი ერი, მას ემუქრებოდნენ მოსპობას, მის კულტურას კი განადგურებას. მაგრამ გადარჩა საქართველო. მას ჩაუდგნენ მეთაურად მამაცი და მაღალნიჭიერი შვილები ჰამუკა მეფის, გენიოს დავით აღმაშენებლის მეთაურობით. ხარკის ძლევით შეაჩერეს თურქთა თარეში, დაამინავეს ბარათ მთებში შეხიზნული ხალხი, მოიწვიეს მამაცი ყიფჩაღები და შექმნეს მათგან რაზმის სპა, ხელი შეუწყეს ხალხის ნივთიერ და სულიერ აღორძინებას. ამ სახით ისე გაძლიერდა ქართველი ერი, რომ დავითმა რამდენჯერმე დაამარცხა თურქთა ლაშქარი, წაართვა ქვეყნები და ამ რიგათ კვლავ გაახალა ერის ნივთიერი და პოლიტიკური დიდება, მოუმზადა ნიადაგი შოთას და თამარის ოქროს საუკუნეს.

5. გრიგალის მგზავსად მოედვნენ აზიასა და ევროპას მეცამეტე საუკუნის დამდეგს ველური მონგოლები, დაიპყრეს უზარმაზარი იმპერიები, დაიპყრეს სახელმწიფონი, დიდი ზიანი მიაყენეს აგრეთვე პატარა საქართველოს, დაიპყრეს და გაანადგურეს იგი. მაგრამ ასი წლის შემდეგ გიორგი ბრწყინვალეს გენიოსობამ იხსნა მონობისაგან და ბოლო მოუღო მონგოლთა მბრძანებლობას.

6. მეთოთხმეტე საუკუნის ბოლო ხანებში შვიდჯერ შემოიჭრა საქართველოში უმრავი ჯარით სისხლის მსმელი ლანგთემური, უპირებდა წალეკას ჩვენს სამშობლოს და შემდეგ მთელს ევროპას განადგურებას. მაგრამ მონგოლთა საშინელი ტალღები დაიმსხვრენ პაწია ფლანგის ფოლად გულზე; ბაგრატ დიდის და გიორგი შეშვიდის გმირობამ და თავგანწირვამ იხსნა საქართველო და მთელი ევროპა.

7. საშინელ განსაცდელში ჩავარდა ქართლ-კახეთი მეჩვიდმეტე საუკუნის დამდეგს რუსეთთან დაახლოების გამო. ოსმალთა მბრძანებელი სელიმ სულთანი და ირანის ლომი შაჰ-აბაზი უპირებდენ მოსპობას მთელს საქართველოს. სპარსეთის შაჰმა გაარბია კიდეც კახეთი, გასწყვიტა 70.000 სული და გადარეკა სპარსეთში 150.000 კაცი და ქალი, რომელთა სამი წილი გაწყდა გზაში. ამავე დროს მძვინვარე შაჰი ქართლს ემუქრებოდა სრულიად ამოწყვეტას. მაგრამ ტანჯულ იბერიას განგებამ მხსნელად მოუვლინა დიდებული გმირი და გენიოსი გიორგი საკაძე, რომელმაც მცირე რაზმებით შემუსრა ოსმალთა და სპარსთა ურიცხვი ლაშქარი, იხსნა საქართველო დაღუპვისაგან.

8. მეთვრამეტე საუკუნის მიწურულში ისტორიული გრიგალით დაფლეთილმა და მძიმედ დაავადებულმა ერმა გაუშვირა თავის სისხლიანი მარჯვენა ჩრდილო ბუმბერაზს და შეაფარა თავი ორპირა არწივის ფართოთ გაშვერილ ფრთებს, მიიძინა დაქანცულმა სადღაცას ძილით მის უნდო მკერდზე... ვერ იხსნა ერი ამ ხიფათისაგან ვერც ერეკლე გმირმა, უძლეველმა მრავალ ომებში, ვერც ჭაბუკა ორბელიანის და სოლომონ ლეონიძის სამშობლოსადმი თავგანწირულმა სიყვარულმა...

— წწვავე, შხამიანი კორტნა დაუწყო მოყვრათ მოვლენილმა სვავმა ნეკრავით შეფარებულ რაინდს, ამირანივით მიჯაჭვულს კავკასიონის კლდეზე. დიდი სიმწარე და უბედურება, ქენჯნა და დამცირება განიცადა ქართველმა მტარვალად ქცეულ მფარველის ხელში ასოცი წლის განმავლობაში, ბევრი შხამი და სამსალა სვა მან შავ-ბნელ, წამების საუკუნეში... ერის ზოგიერთმა ნაწილმა სცადა იმ თავითვე მონობის უღლის მოშორება, მაგრამ ძვირად დაუჯდათ ამირანის შვილებს თავისუფლების ტრფიალი; მათი უმანკო სისხლით შეიღება წითლად დარიალის შავი კლდენი, ჩქარი არაგვი, დინჯი ალაზანი და ცქრიალა რიონი... იშვებოდა სკვითი არაყით გალეშილი და ამავე დროს კვნესოდა ქართველი გაძარცვული, მოტყუებული და ფეხ-ქვეშ თელილი...

1914 წელს მოიღუშა შავად პოლიტიკური ცა და მთელს ევროპაში დაიწყო უმაგალითო მსოფლიო ტრაგედია. ამ ჯოჯოხეთურმა ქარტეხილმა ჩაითრია დიდი რუსეთიც და მასთან მიკრული საქართველოც. ძლიერი და უძლეველი გამოდგა პატარა, მაგრამ ფრიად განათლებული გერმანეთი. მის ფოლად მკერდზე დაიმსხვრა აღმოსავლეთის ბუმბერაზი სამი წლის ბრძოლის შემდეგ; დაეცა, დანაწილდა ერთიანად, დაეცა სამუდამოდ მისი დიდება. აღსრულდა რკინის კანონი ისტორიისა, მსოფლიო სიმართლემ იზეიმა, ბორკილებმა მოიპოვა თავისი საკუთარი. მოუღო ბოლო რუსეთში ველიკორუსის უხეშ ბატონობას.

ხიმონ ქვარიანი.

(დასასრული იქნება)

ბოლშევიკების დიქტატურა

პეტროგრადში

სამხედრო სესხის გაუქმე[ბა]

პეტროგრადის ცენტრ. აღმ. კომიტეტის მიერ ამიერიდან გაუქმებუ[ლია] ყოველნაირი სამხედრო სესხი.

მოსკოვში

ცენზურის მოხსნა

დეპუტატთა საბჭოს განკარგულ[ებ]ით იხსნება ცენზურა. გამოვიდა ზ[ო]გიერთი გაზეთი. ქალაქი მღელვარე[ბა]შია. აქა-იქ დაცემულია ტყვიისმფრ[ქ]ვეველები და სხ.

პროვინციაში

ციმბირის რკინის გზა და ბოლშევიკები

ხარბინიდან იუწყებიან, ციმ[ბირის] რკინის გზის მოსამსახურეთა კავ[შირი] ლენინს და ტროცკის უგზავნა [დე]პეშა, რომლითაც აცნობებს, რომ ციმბირის ბოლშევიკები კვლავ [თუ] გაძობენ ხელის ჩარევას მათ [საქმეში], მაშინ მთელი ციმბირის რკ[ინის გზა] ჩინეთ-იაპონიის საკუთრებად [გადა]ცვალო, რასაც უკანასკნელთ[ა] არავითარი კომპენსაცია არ [ექ]ნებაო. ერთს მშვენიერ დ[ღეს] ლება გამოეეთხოვოთ რუსე[თის] ფასდაუდებელ საუნჯეს.

სტანიცების განად[გურება]

თ[ე]რეკის ნაპირებზე სას[ტიკი] ლაა გაჩაღებული. განად[გურებულია] სტანიცები: კიევისა, სუკო[illegible]

ლენკოვი და ნეკრასოვის ეკონომია. მოზდოკს აბრეკები შემოერტყმიან გარს

დონის მდგომარეობა

როგორც დონსკოი პირდაპირი მავთულით იუწყება, დონის როსტოვში ფეხს იკიდებს კადეტების გავლენა. კალედინის და ბოლშევიკთა ბრძოლაში, სოციალისტები ნეიტრალობას იჩენენ. სასტიკი ბრძოლაა დონის და უკრაინის ყველა საზღვრებზე. როსტოვი ყველა კუთხიდან არის ჩამოჭრილი. ცნობები ძლივს-ძლიობით აღწევს, მაგრამ ეშელონთა მოძრაობა არ ჩერდება. სარკინისგზო ტრანსპორტი განადგურებულია. როგორც იგივე დონსკოი იუწყება, გენ. ალექსეევი, მილიუკოვი და სავინიკოვი დონის მთავრობის შემადგენლობაში არ შედიან.

უკრაინა

საფრანგეთი და უკრაინა.

რუმინეთის ფრონტზე მყოფმა ფრანგთა სამხედრო მისიამ საფრანგეთის მთავრობისაგან მიიღო სწრაფი ინსტრუქციები, რომ რაც შეიძლება მტკიცე კავშირი იქონიონ რადასთან, მას შემდეგ, რაც უკანასკნელი მხარს უჭერს წესიერების დაცვას და მოკავშირეებთან შეთანხმებულ ზავის ჩამოგდებას.

ამასთანავე ფრანგებს მიუღიათ ჩვენება, რომ მხარი დაუჭირონ ადგილობრივ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს, რომელნიც სცდილობენ რუმინეთის ფრონტის გაძლიერებას.

საზავო მოლაპარაკება.

უკრაინის ცენტრალ რადამ ცენტრალ სახელმწიფოთა წარმომადგენლებთან საზავო მოლაპარაკება დაიწყო.

დამფუძნებელ კრების გარშემო

მშრომელ ხალხის უფლებათა დეკლარაცია

წაკითხული დამფუძნებელ კრებაზე ბოლშევიკების მიერ

ცენტრალ აღმასრულებელი კომიტეტი აცხადებს შემდეგ მთავარ დებულებებს. დამფუძნებელი კრება ამტკიცებს:

1. რუსეთი ცხადდება მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოთა რესპუბლიკად. მთელი უფლებამოსილება როგორც ცენტრში ისე ადგილობრივ, ამ საბჭოებს ეკუთვნის.

2. რუსეთის საბჭოთა რესპუბლიკა მყარდება თავისუფალ ერთენებათა თავისუფალ კავშირზე, როგორც ეროვნულ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირი.

3. ძირითად მიზნად რესპუბლიკა ისახავს ხალხის ექსპლოატაციის მოსპობას. საზოგადოების კლასებად დაყოფის სრული მოსპობა, ექსპლოატაციის მოსპობა და სოციალიზმის ყველგან გამარჯვება.

II. დამფუძნებელი კრება ადგენს:

1. სოციალიზაციის განსახორციელებლად ისპობა კერძო საკუთრება მიწაზედ; მთელი სამეურნეო მამული ფონდი ცხადდება ხალხის საკუთრებად და გადაეცემა მშრომელ ხალხს გამოუსყიდველად. ტყეები, წიაღი და წყლები, ცოცხალი უძრავი ინვენტარი ცხადდება ეროვნულ სამკვიდრებლად.

2. მტკიცდება საბჭოთა კანონი მუშათა კონტროლის და სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს შესახებ.

3) მტკიცდება ყველა ბანკების მუშა-გლეხთ სახელმწიფოს საკუთრებად გამოცხადება.

4. შემოღებულ იქნება საყოველთაო შრომის [illegible].

5. [illegible] იარაღდებიან მშრომელნი, დგება სოციალისტური წითელი არმია მუშათა და გლეხთა და იარაღი ეყრებათ შეძლებულ კლასებს.

III) აცხადებს რა, რომ კაცობრიობა უნდა განთავისუფლებულ იქმნას ფინანსურ კაპიტალის და იმპერიალიზმის ბრჭყალებიდან, დამფუძნებელი კრება სრულიად უერთდება საბჭოთა მთავრობის პოლიტიკას, რომელმაც [illegible] საიდუმლო ხელშეკრულებანი, მოაწყო [illegible] განიზაცია დამმოძმებისა და [illegible] დაისახა დემოკრატიული ზავის ჩამოგდება ერთა შორის [illegible] პრინციპზე.

3) ამ მიზნების მისაღწევად დამფუძნებელი კრება სწყვეტს ყოველივე დაკიდებულებას ბარბაროსულ ბურჟუაზიულ ქვეყნებთან, რომელთა მიზანია მშრომელ ერთა დამონება და სახალხო პოლიტიკის გაცხოველება [illegible] აზიაში. დამფუძნებელი კრება მხარს უჭერს სახალხო კომისართა პოლიტიკას, რომელმაც აღიარა ფინლიანდიის სრული დამოუკიდებლობა, დაადგინა ჯარების გამოყვანა სპარსეთიდან და გამოაცხადა სომხეთის თვით-გამორკვევა.

დამფუძნებელი კრება უყურებს საბჭოების მიერ სახელმწიფო სესხებზე უარის განცხადებას, როგორც დამხვედრ საერთაშორისო ბანკის ფინანსიურ პოლიტიკის წინააღმდეგ. დამფუძნებელი კრება დარწმუნებულია, რომ ამ გზით ამბოხებული მუშათა ქვეყანა დააღწევს თავს კაპიტალისტურ უღელს. არსებითად, დამფუძნებელი კრებულობა ჰხედავს, რომ ეხლა დადგა გადამწყვეტი დრო ექსპლოატატორებთან ომის გამოცხადებისა ხალხისგან. ექსპლოატატორებს კი ადგილი არ უნდა დაეთმოს არც ერთ ორგანოში. ძალა და უფლება უნდა ეკუთვნოდეს მხოლოდ მშრომელ მასას და მის წარმომადგენლებს მუშ. და ჯარისკაცთა დეპუტატთა საბჭოს.

მხარს უჭერს რა საბჭოთა მთავრობას და სახალხო კომისართა საბჭოს, იგი აცხადებს რომ ეს დეკრეტები შემუშავდება ახლო მომავალში. ამასთანავე ერთად რუსეთის მშრომელთა კლასის კავშირის შესაქმნელად დამფუძნებელი კრება ამაგრებს რუსეთის საბჭოთა რესპუბლიკის ფედერაციათა ძირეულ დასაწყისს. ამასთან ერთად ყოველ ერის მუშას და გლეხს ნება ეძლევა თავისი გადაწყვეტილება გამოიტანოს საკუთარს რწმუნებულ საბჭოთა ყრილობაზედ; ჰსურთ თუ არა, ან რა პირობებში ჰსურთ, მონაწილეობა მიიღონ ფედერალ მთავრობაში და დაწესებულებებში. ზემომოყვანილი ძირეული დებულებანი უნდა გამოქვეყნდეს საბჭოთა ოფიციალ წარმომადგენლის მიერ დამფუძნებელ კრების ტრიბუნიდან და უნდა შევიდეს დამფუძნებელ კრების მოქმედების საფუძვლად.

დამფუძნებელ კრების გარეშე

შტეინბერგის სიტყვა

შტეინბერგი ამბობს, რომ რევოლუცია ეხლა იწყება. პროგრამა უკვე შემუშავებულია, რაც ხალხმა უკვე მიიღო. ეს არის საბჭოთა მთავრობა, რაც უკვე ცხოვრებაში ხორცს ისხამს —ყოველ დღე, ყოველ საათში ძლიერდება ეს მთავრობა. იხსენებენ აქ მიწას, ზავს, მუშათა კონტროლს. ეს რევოლუციის ღირსების შეურაცხყოფაა. ყველა ეს ხალხმა უკვე იცის, ცხოვრებაში ახორციელებს. უკეთუ დამფუძნებელი კრება თავს რაცხს მშრომელი ხალხის ნების აღმასრულებლად, მის წინ ერთად-ერთი გზაა—სცნოს ხალხის ნება, რაიც განმარტებულია საბჭოთა პროგრამაში. დამფუძნებელი კრება რუსეთის ბატონ-პატრონი არ არის და არც შეუძლია იყოს ხალხის წინააღმდეგი, მან უნდა ქედი მოიხაროს ხალხის ნების წინაშე და არ გადასცდეს საბჭ. პროგრ. უკეთუ დამფუძნებელ კრებას ეს პროგრამა არ მოსწონს, უკეთუ აქ დამფუძნებელ კრებას საბჭოებთან უთანხმოება მოუხდება, ეს იმას ნიშნავს, რომ დამფუძნებელი კრება არა თუ ემორჩილება ხალხის ნებას, არამედ მას სურს ხალხზე გაბატონება. ამიტომ მემარცხენე ესერების ფრაქცია წინადადებას აძლევს უპირველესად კრებამ განიხილოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ გამოქვეყნებული პროგრამა, ნუ იქნება გამოყოფილი ცალკე კითხვები, მათ შორის, საკითხი მთავრობის შესახებ. ცენტრ. აღ. კომ. პროგრამა მთელი რუსეთის რევოლუციის პროგრამაა. თითოეული კითხვა ამ პროგრამისა ბრძოლის ყიჟინაა. ამ პროგრამის ლოზუნგია,—ბრძოლაში ჰპოებ შენსა უფლებას. მიღებულ იქნა წინადადება ორატორთა სიის დახურვის შესახებ.

კუმპიანსკი აცხადებს, რომ ის ესერების ფრაქციის სახელით ლაპარაკობს. როცა მას ეკითხებიან, რომელი ესერებისაა, ის უპასუხებს, რომ იცის მან ესერების მხოლოდ ერთად-ერთი პარტია.

მემარჯვენე ესერები წინადადებას აძლევენ შემდეგი დღის წესრიგისას: ზავი, მიწა, სახელმწიფო მართველობის ფორმა, სახელმწიფოს მიერ წარმოების მოწესრიგება და სასურსათო საკითხი.

ბოლშევიკების და მემარცხენე ესერების ფრაქციის წარმომადგენლება საკითხის ასე დაყენებაში ჰხედავენ დამფუძნებელი კრების უმრავლესობის მიერ ცენტრალური აღმასრულებ. კომიტეტის დეკლარაციის გან[illegible]ას და მოითხოვენ კ[illegible]ო შეწყვეტას შექმნილ მდგომარეობის გამოსარკვევად. მემარცხენე ფრაქციების აურ-ზაურ-ხმაურობაში, რომლებიც მოითხოვენ კრების ორი საათით შეწყვეტას, კრება სწყდება ნახევარი საათით. კრების შეწყვეტა და თვით ეს თათბირი მეტის-მეტად აღელვებულ ხასიათს ღებულობს. როცა სხდომა განახლდა, მას არ დასწრებიან ბოლშევიკების და მემარცხენე ესერების ფრაქციები. ამის შემდეგ ისინი სხდომის დარბაზში აღარ გამოცხადებულან.

[illegible] ლაპარაკობს პეტროგრადის ქუჩებში მომხდარი მანიფესტაციების შესახებ.

შემდეგ ლაპარაკობს მემარჯვენე ესერების წარმომადგენელი ზავის შესახებ მთელი ერთი საათის განმავლობაში. მისი აზრით აუცილებლად ზომები უნდა იქნას მიღებული ზავის ჩამოსაგდებად. ეს ზომები შემდეგში უნდა გამოიხატოს: უნდა შედგენილ იქნას კომისია მოლაპარაკების საწარმოებლად, შემუშავებულ იქნას მიმართვა მოკავშირეთადმი, დამფუძნებელმა კრებამ თავის ხელში უნდა აიღოს ბრესტში მოლაპარაკების საქმე. რათა მისი მუშაობა სწარმოებდეს არა სეპარატიული, არამედ საყოველთაო ზავის გზით, მოწვეულ იქნას სოციალისტური კონფერენცია სტოკჰოლმში და მთავრობათა კონფერენცია პარიზში.

გრიგორიევი ტომსკის ესერთა ჯგუფის სახელით მოითხოვს დაუყოვნებლივ ჩამოაგდონ ზავი, თუნდაც სეპარატიული.

ლატიშთა ფრაქციის წარმომადგენელი მოითხოვს კურლიანდიის თავისუფალ თვითგამორკვევას.

ლევოვიჩი ებრაელ პროლეტარიატის სახელით მოითხოვს დაუყოვნებლივ მოხდეს ზავი საერთაშორისო კონფერენციის მოწვევით.

მოსკოვი. დამფუძნებელ კრების დამცველი მოსკოვის კავშირი მოუწოდებს მთელ დემოკრატიულ რუსეთს შეერთდეს დამფუძნებელ კრების დასაცავად აქტიურად სამოქმედოთ. მიიღოს ყოველივე ზომა დემონსტრაციებით, აგიტაციით და თუ საჭირო იქნა პოლიტიკურ გაფიცვითაც გაუწიონ ბრძოლა დამფუძნებელ კრების მტრებს.

უკანასკნელი დეპეშები

ტრაპიზონის მხარეზე ფრონტიდან უკანასკნელი ჯარები წამოვიდნენ. ჯარის-კაცებს ნება მისცეს, იარაღით წავიდნენ. ტრაპიზონის ნავთსადგურში 9 გემი დგას ჯარის წამოსაყვანად. რადგანაც ფრონტზე სრულებით აღარავინ რჩება, [illegible] კომიტეტმა უკრაინელთა კავკასიის რადას სთხოვა, სრულიად უპატრონოდ დარჩენილ სამხედრო ქონებას უპატრონოს, რათა ოსმალებს არ დარჩეს ის.

ქრონიკა

თბილისი.

✦ ერ. დემ. პარტიის კონფერენციის მომწვევი კომისიის კრება დანიშნულია დღეს, ოთხშაბათს, საღამოს 6 საათზე „საქართველოს" რედაქციის ბინაზე. ეს ცნობა უწყების მაგიერია.

✦ საქ. ერ. დემ. პარტიის კონფერენციის მომწვევი კომისია ამით აცხადებს პროვინციელ დელეგატთა საყურადღებოდ, რომ ვინაიდან თბილისში სურსათის შოვნა მეტად ძნელია, კომისია ვერ იკისრებს კონფერენციაზე ჩამოსულ დელეგატების სურსათით უზრუნველყოფას. დელეგატებისთვის დამზადებული იქნება მხოლოდ ბინები. საჭირო საზრდო დელეგატებმა თვით უნდა ჩამოიტანონ ან და თბილისში თვითვე მოიძებნონ.

✦ შეწყვეტა მიმოსვლისა თბილისსა და ბაქოს შუა. რკინის გზის მოძრაობა თბილისსა და ბაქოს შორის სავსებით შეწყდა. იანვრის 7-სა და 8-ს თბილისიდან გასული მატარებლები უკანვე დაბრუნდნენ. რკინის გზების უფროსმა განკარგულება მოახდინა, რომ ახალ განკარგულებამდე სამგზავრო ბილეთები აღარ გაჰყიდონ ბაქოსაკენ და მატარებლები არ გაუშვან.

✦ დროებითი თანამდებობის აღმასრულებელნი. კავკასიის მხედრობის მთავარ-სარდლის დროებითი თანამდებობის აღმასრულებლად კომისარიატმა დაამტკიცა გენერალი ლებედინსკი, ხოლო შტაბის უფროსის დროებით თანამდებობის აღმასრულებლად ლევანდოვსკი.

✦ თბილის-ბათუმ-ქუთაისის ტელეფონი. იანვრის 7, საქართველოს [illegible]ულ საბჭოს აღმასრულებელმა [illegible]ტმა მოისმინა სატეხნიკო სექ[illegible] მოხსენება თბილის-ბათუმ-ქუთაისის ტელეფონის მავთულის გაყვანის შესახებ. აღმასრულებელმა კომიტეტმა დაადგინა, ინჟენერ ქურდიანის მოხსენება ამ საგანზე ამიერ-კავკასიის კომისარიატს წარუდგინოს. საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი მხარს უჭერს ამ მოხსენებას.

საზოგადოებანი და კრებები

✦ ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიაში. ხუთშაბათს, იანვრის 11 საღამოს 5 საათზე დანიშნულია მესამე მომრიგებელ მოსამართლის დარბაზში (ტურგ. ქ. № 4) საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის მე-8 და 9 უბნების წევრთა და თანამოაზრეთა კრება. კრების საგანია არჩევნები ახალი კომიტეტისა და სხვა და სხვა საკითხები.

✦ ეროვნულ დემოკრატიულ პირველ უბნის კომიტეტი ხუთშაბათს 11 იანვარს იწვევს საერთო კრებას საღამოს 6 საათზე. კრების საგანი: 1) პარტიის მეორე კონფერენციისათვის დელეგატების არჩევა. 2) მიმდინარე საკითხები.

სასურსათო საქმეები

✦ დაკლული ღორები. ქალაქის სასურსათო გამგეობამ შეიძინა 200 დაკლული ღორი. იყიდება ქალაქის განაპირა უბნებში,—ნაძალადევსა, დიდუბესა და ავლაბარ-ნავთლუღში.

✦ ნავთი და მაზუთი ამის შემდეგ მხოლოდ ქალაქის სასურსათო გამგეობის სახელობაზე მოვა. წვრილ მოვაჭრეებს ნავთის მიღება დიდ საწყობებიდან შეუძლიათ მხოლოდ სასურსათო გამგეობის ორდერებით.

✦ შრომის განაწილება სასურსათო გამგეობაში. გამგეობაში სურსათ-სანოვაგის განაწილება მინდობილი აქვს ბ-ნ ალშვანგს, სურსათის შეძენა ბ-ნ იოფფეს, საერთო ხელმძღვანელობა მინდობილი აქვს გ. წულუკიძეს.

✦ კომისარიატის რწმუნებულები სასურსათო ყრილობაზე. სასურსათო ყრილობაზე, რომელიც ეკატერინოდარში დაიწყება იანვრის 12-ს, ამიერ-კავკასიის კომისარიატმა თავის რწმუნებულებად აირჩია ბ-ნი ჯაგინიძე და ქალაქის გამგეობის წევრი დ. პოპოვი.

✦ სურსათის მოსვლა. იანვრის 6 საგუბერნიო კომიტეტს მოუვიდა 2 ვაგონი ჩენჩო, 1 ვაგონი ლობიო. 7-ში 1 ვაგონი ჩენჩო და 70 ყუთი კვერცხი. 8-ში 2 ვაგონი ხორბალი.

✦ შაქრის მონოპოლია ამიერ-კავკასიაში. ამიერ-კავკასიის კომისარიატმა დეპეშით განკარგულება გასცა, რომ დაუყოვნებლივ შემოღებულ იქნას შაქრის მონოპოლია. ფუთი შაქარი 60 მანეთად უნდა გაიყიდოს, ხოლო ფხვნილი კი 56 მან. და 80 კაპ.

✦ სურსათ-სანოვაგე. საგუბერნიო სასურსათო გამგეობას მოუვიდა იანვრის 6—8-ს: ხორბალი 5 ვაგონი, ლობიო 1 ვაგონი, ჩენჩო 3 ვაგონი და კვერცხი 7 ყუთი.

საქართველოს ეროვნული საბჭო

✦ ხელოვნების სექციის სხდომაზე სექციის თავმჯდომარის ამხანაგად აირჩიეს შალვა დადიანი, მდივნად შენგელაია—ქიაჩელი.

✦ სექციის სხდომა. იანვრის 10 საღამოს 6 საათზე დანიშნულია სამეცნიერო საქართველოს სექციის სხდომა.

✦ აღმასრულებელ კომიტეტის სხდომა. იანვრის 11 საღამოს 6 საათზე დანიშნულია აღმასრულებელ კომიტეტის სხდომა.

ამიერ-კავკასიის კომისარიატი

✦ სასამართლოების რეორგანიზაცია. იანვრის 8-ს კომისარიატმა დაამტკიცა და ამ დღეებში გამოაქვეყნებს სამოსამართლო საქმეთა კომისრის შ. მესხიშვილის მიერ შემუშავებულ კანონებს ამიერ-კავკასიის სასამართლოების შესახებ.

✦ საერობო რეფორმები. იანვრის 8-ს, კომისარიატმა დაამტკიცა დროებითი დებულებანი ამიერ-კავკასიის საერობო რეფორმის შესახებ და აგრეთვე შემუშავება წესები აღნიშნულ დებულებათა განსახორციელებლად.

✦ კომისარიატის სხდომები. კომისარიატის მორიგი სხდომები დანიშნულია ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით.

ინგუშები დარიალში

კობიდან დეპეშით ატყობინებენ ამიერ-კავკასიის კომისარიატს: დარიალის ხეობა ინგუშებმა დაიჭირეს. მახლობელ სოფლებს სძარცვავენ და თერგის ხიდს გაფუჭებას უპირებენ. საქართველოს სამხედრო გზას განსაცდელი მოელის. გარშემო შიმშილია. ფიცხელ დახმარებას თხოულობენ.

ამავე საგნის შესახებ იმავე კომისარიატს დუშეთიდან აუწყებენ: დარიალის ხეობა ინგუშებმა მოსწყვიტეს. სოფლებს არბევენ. ფიცხელი ღონისძიებაა საჭირო.

ქართველთა მდგომარეობა კავკავში

(იოსებ მაჩავარიანის დეპეშა)

კავკავიდან პირდაპირი მავთულით იოსებ მაჩავარიანი ბ. ხაყვარელიძესთან

კავკავის ქართველთა ახალშენს დიდი განსაცდელი აქვს კარზე მომდგარი. ერთის მხრივ ოსების და ყაზახების შეტაკების გამო და მეორეთი ინგუშებისა. საჭიროა სასწრაფო ზომები, რომ ქართველებმა ყაზბეგამდე მაინც ჩააღწიონ. ამ მიზნით სთხოვეთ დეპეშით მთიულთა მთავრობას, ინგუშების და ოსთა ეროვნულ საბჭოებს და სალაშქრო მთავრობას, რათა ქართველებს არავითარი დაბრკოლება არ აღმოუჩინონ და მათ ქონებას შველა აღმოუჩინონ. გამოგზავნეთ საბარგო მატარებლები, რადგანაც აქ არ იპოება არავითარი საშუალება მისვლა-მოსვლისთვის.

ანარქია კავკასიაში

კავკავიდან დეპეშით იტყობინებიან, რომ ყაზახებსა და ჩეჩნებს შორის ბრძოლა და ქალაქის დარბევა გრძელდება. ქუჩებში ძარცვა-გლეჯაა. ჩეჩნებმა ყაზახები დაამარცხეს და ქალაქიდან განდევნეს. ყველა დაწესებულებები ჩეჩნებმა დაიპყრეს. მუშაობა ყველგან შეწყდა. მსხვერპლი დიდია. 6 დღეა, რაც ქალაქში ხოცვა-ჟლეტა და ანარქია გრძელდება.

მდგომარეობა ჩრდილო კავკასიაში

იანვრის 7-ს ტელეფონის საშუალებით შემდეგი საუბარი ჰქონდათ ამიერ-კავკასიის კომისარიატის წარმომადგენლებს, ეროზიანს და [illegible] თერგ-დაღესტნის მთავრობის წარმომადგენელ ბ-ნ კაპლანოვთან:

შეკითხვა: რა მდგომარეობაშია კავკავი?

პასუხი: მდგომარეობა რთულია, რითი გათავდება, ძნელია თქმა. უკანასკნელ ძარცვა გლეჯამ საშინელი ხასიათი მიიღო. თითონ კავკავში დიდი ძარცვა-გლეჯა იყო, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდენ ინგუშები, მაგრამ აგრეთვე ხელს არ აკლებდენ სომხები, ქართველები და არც რუსები. ქალაქის მილიცია ვერას აწყობს. შიშია ქალაქი სულ არ გაანადგურონ. რათა ინგუშებზე და ოსებზე კარგი გავლენა მოახდინოს, ქალაქის დაცვა იკისრა მთიულთა მთავრობამ. პირველმა დღეებმა მშვიდობიანად ჩაიარა, მაგრამ ყაზახთა რაზმმა 7 ინგუში ჰკლა. ამ გარემოებამ საშინლად ააღელვა ინგუშები. თუ დღევანდელი დღე მშვიდობით ჩავატარეთ, იმედი გვაქვს წესიერება შევინახოთ. უნდა მოვაწყოთ რაზმები საიმედო ელემენტებისაგან, მაგრამ იარაღი გვაკლია. გამვლელ ჯარის კაცთა ეშელონებმა გაძარცვეს სადგური გუდერმესი და დააქციეს მული. გაბრაზებული ჩეჩნები გაეშურნენ სადგურისაკენ, მაგრამ ჯარის კაცები სასწრაფოდ ჩასხდნენ მატარებელში და სწრაფად გაშორდნენ სადგურს. მატარებელი დაიმსხვრა. სტანიცა კოხანოვსკაია გადამწვარია, საერთოდ დიდად აღელვებული არიან ერთის მხრივ ინგუშები და ჩეჩნები, ხოლო მეორეს მხრივ ყაზახები.

შეკითხვა: სად რა დაწესებულებანია დამტვრეული და გაძარცული, პროვოკაციას ადგილი ჰქონდა თუ არა, კაცები დახოცილია თუ არა?

პასუხი: გაძარცულია სამხედრო გამგეობა, ყაზახთა რამდენიმე საწყობი, სახელოსნო და იარაღის საწყობი, საწყობი სამხედრო უფროსისა, გაშვებული არიან ტუსაღები, ხოლო სატუსაღოები გადამწვარია; სადგურზე გაძარცულია სუნჟენის და კავკავის პოლკის არსენალები. პროვოკაციას, ცხადია, ადგილი ჰქონდა. დახოცილი იქნება 15—20 კაცი.

შეკითხვა: რაიმე სარგებლობას მოგიტანთ დელეგატები რომ წამოვიდნენ კავკავში ამიერ კავკასიის კომისარიატისა და ეროვნულ საბჭოებისაგან?

პასუხი: ცხადია, მოგვიტანს სარგებლობას. გარდა ამისა საჭიროა ჩვენთვის ფული და სამხედრო იარაღი.

— იარაღი და ფული არ [illegible]ბა ამიერ კავკასიის კომისარიატი.

— ამ შემთხვევაში წესიერების დაცვა არ ძალგვიძს და ამის შედეგი თქვენაც თავს დაგატყდებათ. უბედურება ჩვენ ხალხი [illegible]

[illegible]

იანვრის 7-ს ამიერ კავკასიის კომისარიატს შემდეგი შინაარსის დეპეშა მოუვიდა გროზნიდან რკინის გზის კომიტეტისაგან: იანვრის 2-ს ყველა მხარეზე დეპეშები გავგზავნეთ, რომელშიაც საქმის ვითარებას ვაწერდით და სანდო ჯარებს ვთხოულობდით. მაგრამ ჯერ კიდევ დახმარება არსაიდან არ მიგვიღია, გუშინ გროზნოსაც იგივე დღე მოელის, რაც გუდერმესს დაადგა. რკინის გზის მოსამსახურეები გარბიან, რკინის გზის მოძრაობა შეჩერდება, ამიერ და იმიერ კავკასია ერთმანეთს სავსებით მოსწყდება და როცა არც ნავთი მოგივათ და არც პური, მაშინ კი დარწმუნდებით, რომ საჭიროა ფიცხელი დახმარება.

ბაქოს რკინის გზის ლიანდაგის აყრა.

განჯიდან დეპეშით იუწყებიან, რომ ადისტაფასთან რკინის გზის ლიანდაგი აყრილია, რის გამოც ბაქოსთან მიმოსვლა სრულიად შესწყდა.

თბილისის ქალაქის საბჭო

იანვრის 9 სხდომა.

სხდომას ხსნის ქალაქის თავი ნ. ელიავა. იგი იუწყება, რომ არც საბჭოს თავმჯდომარე და არც მისი ამხანაგი თბილისში არ იმყოფებიან. სხდომა დროებით თავმჯდომარედ ირჩევს ილია ქარცივაძეს (ს. რ.).

რუსეთის ქალაქთა ყრილობა.

ნ. ელიავა. მოსკოვის და პეტროგრადის ქალაქის საბჭოებიდან მოგვივიდა უწყება, რათა მონაწილეობა მიგვეღო რუსეთის ქალაქთა ყრილობაზე, რომელიც უნდა გაიხსნას პეტროგრადში იანვრის 10-ს. ყრილობის წესრიგში აღნიშნული იყო დამფუძნებელი კრების დაცვა, მუნიციპალური საქმეები „სამშობლო განსაცდელშია" და სხვები. დღეს, როგორც [illegible] დამფუძნებელი კრება უკვე [illegible], მის დაცვა [illegible]. იმედი უნდა გვქონდეს, რომ ჩვენი დელეგატები სხვა დელეგატებთან ერთად იმუშავებენ მუნიციპალურ საქმეების მოწესრიგებაში. ვინაიდან დელეგატების წასვლა პეტროგრადში თითქმის შეუძლებელია, ამიტომ სასურველი[illegible] ჩითო დელეგატებათ ისინი, [illegible] რონგრადში არიან.

სხდომამ განცხადება მხედველობაში მიიღო და დელეგატებათ აირჩია: ირ. წერეთელი, თუმანოვი და მათ კანდიდატად ა. ზურაბიანი.

სურსათის საკითხი.

ნ. ელიავა. სურსათის მხარე არ გაუმჯობესებულა. ჩრდილო კავკასიიდან ბევრის იმედი არ უნდა გვქონდეს. ამიტომ ქალაქის სასურსათო კომიტეტი შეეკითხა ოდესის ქალაქის გამგეობას, შეუძლია თუ არა ოდესას მოაწოდოს თბილისს ხორბალი. პასუხად მიიღო, შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ თბილისი ხორბალში ოდესას სხვა სურსათს მიაწვდის. ეს კი მოუხერხებელია. ზღვით მოზიდვა მეტის-მეტ ცუდ პირობებშია. დამოკიდებულება ჩრდილო კავკასიასთან მეტის-მეტად გართულდა. მთელი ჩრდილო კავკასია ანარქიამ მოიცვა. კერძოდ კავკავი ნგრევის ხანაშია. ინგუშებმა ქალაქი ხელთ იგდეს და იქაურობას აოხრებენ. კავკავიდან ცოცხალ ძალის დახმარება გვთხოვეს. ამიერ კავკასიის ცენტრში დადგენილ იქმნა, რომ ამიერ-კავკასია არ ჩაერიოს ჩრდილო-კავკასიის სამოქალაქო ომში. დასამშვიდებლად იგზავნება დელეგაცია და შეძლების დაგვარად ფინანსიური დახმარება.

სკოლების საკითხი

ნ. ელიავა. სწავლის დაწყების საქმე კვლავ გამოურკვეველია. საქმე იმაშია, რომ მრავალი სკოლის და სასწავლებლის შენობები დაკავებულია, არ არის არავითარი იმედი, რომ შენობები მოკლე ხანში განთავისუფლებული იქნებიან. წინააღმდეგ სახალხო მობილიზაციის გამო შენობების საჭიროება თანდათან იზრდება. ამიტომ მიმდინარე კვირეში სწავლის დაწყებას არ უნდა ველოდეთ. ამასთანავე სკოლის საკითხი გამოურკვეველია და ქალაქის გამგეობა თავის [illegible]ბას შემდეგისათვის წარუდგენს საბჭოს.

მოხსენება მიღებულ იქნა გ. ქურულის შემდეგი დამატებით: თუ თბილისის ქალაქის გამგეობა დაინახავს საჭიროდ სწავლის დაწყებას, სწრაფის განცხადებით [illegible] მოწაფეებს, რათა [illegible] დაგვიანება არ მოხდეს.

[illegible] კავშირი

[illegible] იანვრის 7-ს, თბილისში გაიხსნა კავკასიის ქალაქთა ყრილობა. ყრილობამ დაადგინა, რომ [illegible]ებულია მუნიციპალურ საქმეების [illegible] და ამ[illegible]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ერო-კავკასიის ქალაქთა შეკავშირება ერის მუნიციპალურ ორგანიზაციაში, 2) ამიერ-კავკასიის ქალაქების შესვლა რუსეთის ქალაქთა კავშირში. ამ გზით შესაძლებელია მუნიციპალური საქმეების მოგვარება და სხვა და სხვა ქალაქებისთვის დახმარების გაწევა. ამ კავშირის არსებისათვის დაწესებული იქნება გადასახადი შემოსავლის ქვალობაზე პროცენტის ერთი მეოთხედი. მომხსენებელი სხდომას სთხოვს ამ ორგანიზაციის პროექტის დამტკიცებას.

გ. ვეშაპელი (ერ.-დ.). არ არის მიზან-შეწონილი, რომ ერთი და იგივე ქალაქი, მაგალითად თბილისი ცალკე კავშირშია, კავკასიის თუ ამიერ-კავკასიის სათემო ქალაქთა ორგანიზაციაში და ცალკე კავშირშია სრულიად რუსეთის ქალაქთა ორგანიზაციაში. ჩვენ შევიდეთ ჯერ კავკასიის ქალაქთა სათემო კავშირში და მერმე პირობე- [illegible]

ნ. ს—ელი.

(დასასრული ხვალ)

პროვინციელის ფიქრები

ნათქვამია: „ახალ ღვინის ახალი ჭურჭელი სჭირიაო", ახალ ცხოვრებასაც ახალი გზა და მსვლელობა ჭირდება. ჩვენმა ახალმა თაობამ გადასწყვიტა შექმნა—უმაღლეს სწავლა-განათლების თაძარი, ქართული უნივერსიტეტი. ეს დიდებული საქმეა, ადვილად შესაძლებელია ჩვენთვის ამ ქამდე იგი იყოს გაზვიადებული, რუსები რომ იტყვიან „როსკოში" და აი რატომ: რამდენიმე წელიწადია საქართველოში ხრონიკული მოუსავლიობა და შიმშილია. ამას ერთვის ომის ზედ გავლენა და დამღუპველობა, რომ ჩვენი ერი განადგურების გზაზეა. მართალია ხალხში ფული დიდძალი დატრიალდა, მაგრამ სურსათ-სანოვაგის ადგილას [illegible] ვერ იჭერს. უსაზრდოობა, სი[illegible] და გაჭირვება ყველას კარ[illegible].

აი სწორედ ამ დროის დამშეულ ხალხს ჩვენ უმასპინძლდებით ძვირფას ევროპიულ სასმელებით. ვინ იტყვის, რომ სხვა დროს ეს ლიქიორ-დიკიორები და თუნდ კარგი კახურიც დიდი ღვთის წყალობა არ იყოს კაცისთვის? მაგრამ მშიერ კუჭზედ ხერესი და კახური? შიშველ ტანზედ ხავერდის ქულაჯა? ეს იმასა ჰგავს, რომ კაცს შიმშილით კუჭი უწოდეს, სიცივით სული ძვრებოდეს და თქვენ უკითხავდეთ „ვეფხვის ტყაოსნიდგან" შოთას მარგალიტებს, ან და ბარათაშვილის „მერანს".

უსათუოდ საჭიროა, რომ ჯერ ვიფიქროთ აუცილებელზედ, ღღიურ საზრდოს მარიგ ხალხის უზრუნველყოფაზე და შემდეგ სხვაზედ. ნუთუ ისტორია თვალწინ არ გვდევს? ძველმა ეგვიპტემ, ინდოეთმა, ჩინეთმა, საბერძნეთმა, რომმა და თუნდ თვით აწინდელმა ევროპამ მხოლოდ მაშინ იწყეს მაღლა სფეროში სვლა, მხოლოდ მაშინ იწყეს შექმნა უმაღლესი კულტურისა, როცა ერი ლუკმა პურით უზრუნველ ყოფილი შეიქმნა.

პირველი ნაბიჯი (ტალჩოკი) ცივილიზაციას უძლევა ლონით და ჯანით სავსე ხალხისგან და სადაც პური არ არის, იქ არც ჯანია და სადაც ჯანი არ არის, იქ არც განვითარებაა.

ნათქვამია ღარიბი კაცი ყველაზედ ადრე ჰკვასა ჰკარგავსო, ერიც ხომ ცალკე ინდივიდუმებისგან შესდგება. მაშასადამე იგივე უბედურება იწვევს თვით ერსაც—სილატაკესთან სიბნელეს და შეუგნებლობა. დასასრულ სწავლა-განათლება უნდა იყოს მასიური, დემოკრატიული და არა კუთვნილება მარჩეველთა. იმ დროს, რაცდესაც ერთი და ორი პროცენტი იღებს უმაღლეს განვითარებას, ოთხმოცდა ცხრამეტი პროცენტი იძულებულია სიბნელეში და სიბეჩავეში ლაფოს თავისი დღენი.

აი სწორედ ამ დროს მასწრებაა ქართველი ერისთვის ერთი კი არა, სამი და ოთხი მშვენივრად მომზადებული სამიწათმო სემინარიები. საიდგანაც უნდა იგზავნებოდეს ხალხში და ცოდნით აღჭურვილი მასწავლებლები. ისიც არა მარტო სქოლასტიკურ მწიგნობრობით, არამედ სოფლის მეურნეობის ცოდნით შეიარაღებულნი, ცოტა რამ სამედიცინო და სხვა პრაქტიკულ ცოდნით. დაწესდეს სოფლად საცდელი მინდვრები, სანერგეები და სხვა და სხვა.

ჩვენი ხალხი უმთავრესად მეურნე[illegible] და სწორედ ამ დარგში [illegible] ტიკ[illegible] რიგად გააერთიანა და [illegible] ვსეს, გა[illegible] ქმნა ძლიერი საქართველო, მადლიერ-[illegible] თიანად, ქართველთა [illegible] წით- ლეკას [illegible]

უნდა მოუმართოთ უპირველესად ხელი და როცა ერი ეკონომიურად ზურგს გაიმაგრებს, მაშინ თქვენც აღარ დაგაცდით და იქნებ უნივერსიტეტის გარდა კიდევ სხვა სპეციალი უმაღლესი სასწავლებლებიც შექმნას.

მით უმეტეს, რომ ახლაც ბევრი გვყავს უმაღლეს სწავლა დამთავრებული და სოფელს კი არაფერში არ ადგებიან. დროა ფანტაზიას გზა აუხვიოთ და დავადგეთ უფრო რეალ ნიადაგზედ.

იოსებ გულისაშვილი.

კორესპონდენცია

სენაკიდან

ეროვნულ-დემოკრატიული სამაზრო ყრილობა

1917 წლის ქრისტეშობისთვის 29-ს [illegible] დავად მრავალ ტექნიკურ დაბრკოლებისა. დელეგატთა უმრავლესობას გლეხობა შეადგენდა. კრება გახსნა საქ. ერ.-დემ. პარტიის სენაკის სამაზრო კომიტეტის თავმჯდომარემ ს. გამყრელიძემ. თავმჯდომარის წინადადებით კრებამ ფეხზე ადგომით პატივი სცა განსვენებულის კიტა აბაშიძის ხსოვნას. თავმჯდომარემ განუმარტა ყრილობას კრების მიზანი და თავმჯდომარის ასარჩევად მოუწოდა მას. ყრილობის თავმჯდომარედ ერთხმად არჩეულ იქმნა მ. საბახტარაშვილი, მის ამხანაგად ს. გამყრელიძე, ხოლო მდივნად ნ. დგებუაძე.

მომენტის შესახებ ვრცელი მოხსენება წაიკითხა ბ-მა შ. წერეთელმა. იგი შეეხო დღევანდელი დღის ყოველ საგულისხმო მოვლენას წინ და გარედ, დაასაბუთა ყრილობის წინაშე თვისი მოსაზრებანი, მიუთითა ყრილობის წევრებს დღევანდელ მდგომარეობით გამოწვეულ მრავალ საფრთხეზე და მდგომარეობიდან გამოსავლელად ყრილობას ორ მიზნისკენ მოუწოდა. პირველად, მომხსენებელის აზრით, საჭიროა ყველა პარტიების შეთანხმება და საერთო, ქვეყნის ინტერესების დაცვის, ნიადაგზე დადგომა, ხოლო მეორე მთავარი საქმე მომავალში, მომხსენებლის აზრით, არის საკუთარი ჯარის ყოლა. ამიტომ მომხსენებელი სთხოვს ყრილობას ხელი შეუწყონ საყოველთაო მობილიზაციის მოხდენას და მოუწოდონ იარაღის ტარების შემძლე პირებს ჩაეწერონ ქართულ ჯარში. ჯარით—სთქვა მომხსენებელმა—შეძლებას მოგვცემს გარეშე მოტრფიალე მტერ-მოყვარეებთან დავდოთ ხელშეკრულებანი, შევურიგდეთ მტერს და აგრეთვე ჯარი უზრუნველჰყოფს მომავალ სახავო კონფერენციაზე ქართველთათვის საკუთარი წარმომადგენლის ყოლასო. რაც შეეხება შინაურ მდგომარეობას ეკონომიურ სფეროში, ამ საკითხზე მომხსენებელმა დაიწუნა სასურსათო კომიტეტების მოქმედება, რადგან ისინი დღეს ხალხის გამოკვებების საქმეში უფრო ხელის შემშლელად გამოდიან, ვიდრე დამხმარედ. სასურსათო კომიტეტების ნაცვლად მომხსენებელმა საჭიროდ სცნო მიწის მუშათა და ვაჭარ-მრეწველთა კავშირების დაარსება.

მოხსენების შემდეგ კრებამ უკამათოდ და ერთხმად მიიღო მომხსენებლის შემდეგი რეზოლუცია:

1) ვინაიდან საქართველო საშიშარ მდგომარეობაშია ჩავარდნილი და გარშემორტყმულია შეიარაღებული ქვეყნებით, აუცილებელია ეროვნული ჯარის შედგენა.

2) ვინაიდან დღევანდელმა სისტემამ ხალხის გამოკვებისა, ძირს დასცა ხალხის ეკონომიური კეთილდღეობა, ამიტომ დღევანდელი სასურსათო კომიტეტის ნაცვლად უნდა მოეწყოს ერთის მხრით საქართველოს მიწის მუშათა და მეორე მხრით ვაჭარ-მრეწველთა კავშირები მთავრობის ზედამხედველობითა და მიენდოს მათ სასურსათო საქმის მოწესრიგება.

3) ამიერ-კავკასიის კომისარიატის მიერ გამოცემულ დეკრეტს მიწის მუნიციპალიზაციის შესახებ საქართველო კანონად ვერ აღიარებს. კანონი სადგილ-მამულო რეფორმების შესახებ უნდა იქმნეს გამოცემული საქართველოს ეროვნული დამფუძნებელი კრების მიერ და მოწონებული ხალხის მიერ (რეფერენდუმით).

მეორე-რიგ საკითხად დასმული იყო ერობა[illegible]. ყრილობამ მიი[illegible] ბარს, გა[illegible]

[illegible]

ლი ვ. წერეთლის მოხსენება ერობის შესახებ და შემდეგ არჩევნების შესახებ, თავისი შეხედულება გამოარკვია. საერთოდ ერობაზე ყრილობამ ასეთი დადგენილება მიიღო:

ერობა ვერ იქნება საკანონმდებლო დაწესებულება, არამედ აწარმოებს და აწესრიგებს ადგილობრივ საქმეებს: ე. ი. გზებისა, სარწყავ არხების გაყვანის, სკოლების, სამკურნალოების დაარსების, საცდელი მინდვრებისა, სამომხმარებლო დაწესებულებათა, მოქალაქეთა თავდაცვისა და სხვა ამგვარ საქმეებს.

რაც შეეხება არჩევნებს ამაზე კრებამ საჭიროდ სცნო დაუცადოს მთავრობის (ეროვნულ საბჭოს) ინსტრუქციას. ყრილობამ პროტესტი გამოუცხადა სენაკის მაზრის საარჩევნო კომისიის ცდას, რომელსაც გადაუწყვეტია მხოლოდ 20 იანვრამდე უცადოს ინსტრუქციას, მერე კი თვითონ იმოქმედოს, გარდა ამისა, ყრილობამ გა- [illegible]

ლიდან თუ (საარჩევნო) ოლქიდან უნდა მოუყვიდეს სასურველ კანდიდატთა სიები. კრებამ გადასწყვიტა, ყოველი ღონე ილონოს, რათა სიებში სასურველი საქმე და საქმის მცოდნე კანდიდატები მოხვდნენ. (თუნდაც ეს კანდიდატები სენაკის მაზრაში არ ცხოვრობდნენ).

კრებამ მიიღო კანდიდატთა სიაში პირველი ალაგი ნ. ნიკოლაძეს ჰქონდა, რამაც ხანგრძლივი ტაში გამოიწვია.

ხანგრძლივი კამათის შემდეგ საორგანიზაციო საკითხებზე კრებამ საჭიროდ სცნო ორგანიზაციული მუშაობის გაძლიერება და ყველგან მტკიცე ორგანიზაციების დაარსება.

დასასრულ სამაზრო ყრილობამ საჭიროდ სცნო საქ. ერ.-დემ. პარტიის მომავალ მეორე ყრილობაზე (14 იანვარს 1918 წლისა) 7 დელეგატის გაგზავნა, თახი უკვე აირჩიეს, როგორც პროვინციის წარმომადგენელნი, ხოლო 3 დელეგატი სენაკის სამაზრო კომიტეტმა [illegible] აირჩიოს. დასასრულ ყრილობამ [illegible] მინა სენაკის კომიტეტის წარმომადგენლის სიტყვა. 4-საათის მუშაობის შემდეგ კრება დაიხურა.

მ. ეგრისელი.

საზოგადოებისადმი მიმართვა

ოცდა ათ წელიწადზე მეტია, რაც მე ვემსახურები საყმაწვილო ლიტერატურას და ავად თუ კარგად მიმყავდა ჟურნალი „ჯეჯილი". არა ერთ თაობას უნახავს ჩემი შრომა და იმათ უნდა მიჯავრი დასდონ, თუ რა სიყვარულით ვეკიდებოდი ჩემ პირმშო შვილს.

ახლა მოვხუცდი. საყმაწვილო ჟურნალის მოთხოვნილებაც გაორკეცდა; ჩვენი სამშობლოსთვისაც დრო სხვა დადგა. საჭირონი არიან უფრო ძლიერ შესაფერნი მუშაკნი და ამიტომ უნდა სიხარულით აღვნიშნო ის პირნი, რომელთაც იკისრეს ახლა ჯეჯილის წაყვანა: ქრისტინე შარაშიძე, ალ. ალ. ფილოვასი, ან. ხახუტაშვილი (ცქიტი), ან. რცხილაძე-წუწუნავასი და ნ. ჩაგუნავა-გელაშვილისა.

იმედია ეს პირნი რაკი ჩადგებიან საქმის სათავეში პირნათლად გაუძღვებიან ამ მძიმე საქმეს. მე კი თვალების დახუჭამდის ჩემ საყვარელ ჯეჯილს არ მოვაკლებ შველას, როგორც ჩემი გამოცდილებით, ისე ყოველივე ჩემი ძალ-ღონით.

ჩემთან ერთად, როგორც დასაწყისიდან მხარში მიდგნენ, ეკ. გაბაშვილისა და ეკ. მესხისა ადრინდელივით ჯეჯილს პატრონობას გაუწევენ და შიო მღვიმელიც, როგორც მუდამ, დაატკბობს თავისი ლამაზი ლექსებით ჯეჯილის პატარა მკითხველებს.

ანასტასია წერეთლისა.

კობულეთის ქართულ სკოლისათვის

[illegible]

სარგებლო საქმის საბოლოოდ სისრულეში მოყვანა, რის გამოც იძულებული გავხდით თხოვნით მივმართოთ ქართულ საზოგადოებას, რომ სათანადო დახმარება აღმოგვიჩინოთ და მით საშუალება მისცეთ ქართველ მაჰმადიანებს სწავლა-განათლებას დაეწაფონ. ამასთანავე ამ განზრახულ სკოლასთან (პირველ დაწყებითი სკოლა) ერთად განზრახულია დაარსდეს ქალთათვის ხელსაქმის სკოლა, საქსოვ განყოფილებით. ამ სკოლას დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობა ექნება აჭარელთა ცხოვრების ეკონომიურ განვითარებაში, რასაც დიდის ყურადღებით უნდა მოეკიდოს ჩვენი მოძმე ქართველი საზოგადოება. ამ ორი სკოლის ასაგებად საზოგადოებამ შეაგროვა ხუთი ათასი მანეთი—ამ სკოლების დასამთავრებლად კი ნავარაუდევია 12,000 მანეთი. საქმე უკვე დაწყებულია და მისი შეჩერება ძლიერ დაალონებდა მთელს კობულეთის რაიონს. ვთხოვთ ქართულ საზოგადოებას დაგვეხმაროს ამ ფრიად საჭირო და სახალხო საქმის სისრულეში მოსაყვანად.

საზოგადოების რწმუნებულნი იუნუს წულუკიძე და ქებად ნუდადიძე.

რედაქტორი გრიგოლ ვეშაპელი.

კალენდარი

ოთხშაბათი, იანვრის 10

ქართვ. წმ. მ. ჩ. გრიგოლ. ნოსელ ეპისკოპ. ღ. დომენტიანე მელიტ. ეპ. და ღ. მ. ნ. მარკიანე ხუცისა.

კათოლ. წმ. აგატონესი და ვილჰელმისა.

ხომეხ. მე-5 დღე შობისა.

მაჰმად. ჩარ-შამბე 9 რ. რებიულახერ 1336 წ. ჰიჯრისა.

ებრაელ. იომრევიყი 6 რ. შებეთისა 5678 წ. ქვეყნ. შექ.

ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრის უწყების ქვეშ მყოფი კომერციული

ცოდნათა კურსები

ტ. მ. ფილორიანისა

ორთავე პირთა სქესისთვის

(თბილისი, მიხაილოვის პროსპექტი № 24. ტელეფონის № 9—76.

თხოვნების მიღება საღამოს 4-დან 8 საათამდე.

სწავლის დაწყობა იანვრის 15-დან. პროგრამები და წესები მსურველთ გაეგზავნებათ. კურსების კანცელარიაში მათი უფასოდ მიღებაც შეიძლება. აგრეთვე გახსნილია სპეციალი კურსები ოფიცერთათვის. (20—918—10)

საავადმყოფო

სამხედრო ექიმ სპეციალისტებისა მოსიარულე ავადმყოფებისთვის

დიდი ყანწის ქუჩა № 3. ალექსანდრეს ბაღის ახლო, ტელეფონი 431.

ავადმყოფების მიღება: დილის 10 საათიდან 5 საათამდე.

ბეჟანოვი—ბავშვთა შინაგან ავადმყოფობისა. ღებულობს 10—12 ს. ყოველდღე.

გეინაცი—თვალის ავად. 2—3 საათ. ორშაბათობით და ოთხშაბათობით.

ახპიხოვი—ყელის, ყურის და ცხვირ. 1—2 საათ. ორშაბ. თ. და ოთხშაბათ.

ფირხალოვი—ქირურგ. ავად. 12—1 საათამდე.

მონსე—ბავშვთა შინაგან ავად. 1—3 საათამდე ყოველდღე.

ჩუდნოვსკი—შინაგან და ნერვიულ ავად. 12—1 საათ. ხუთშაბ. და კვირაობით.

ბეგზადოვი—ქალთა და საბებიო, ყოველდღე 2—3 საათამდე.

იოსელიანი—ქალთა და საბებიო ავად. ღებულობს ორშ., ოთხშ. და პარ. 11—12 ს.

ნარიმანოვი—ვენერიული ავად. ყოველდღე 10—11 საათამდე.

დეკანოზოვი—ქალთა ავად. სამშაბათ. ხუთშაბ. და შაბათობით 12—1 საათ.

ტროიცკაია—ქალთა და ქირურგ. ავად. ყოველდღე ქირურგ. 2—3 საათამდე. ქალთა ავადმყოფ. 3—4 საათამდე.

ბაგდოევისა—კბილის ექიმი ყოველდღე 3—5 საათამდე.

ალიხანოვისა—კბილის ექიმი ღებულობს ყოველდღე 10—12 საათამდე.

100—920—59

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის მატარებლის მოძრაობა

(დრო ნაჩვენებია თბილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	საფ.	№ 5,	11,32 დილ.
	სამგზ.	№ 9,	11.28 სად.
ხაშურ-ბორჯომის.		№ 19,	3.17 დღ.
„	„	№ 17,	8.19 დილ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	9.51 დილ.
„	საფ.	№ 4,	8.46 სად.
საქარასკენ	სამგზ.	№ 4.8,	12.15 სად.
„		№ 61.	8,18 დილით (მხოლოდ კვირა-უქმით ქსანკამდე).
„		№ 63.4,	48 ნაშუადღევზე მცხეთამდე.

თბილისში მოდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	8.38 დილ.
„	საფ.	№ 6,	7,41 სად.
ხაშ.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.57 დილ.
„	სამგზ.	№ 18,	9.50 სად.
ბაქოდან	საფ.	№ 8,	10 26 დილ.
„	ჩქარ.	№ 5,	10 20 სად.
ყარს-ჯულფ.	საფ.	№ 3***,	7. 58 დილ.

კახეთის რკინის გზა

თბილისიდან გადის:

სამგზ. № 4, 8.58 დილ.

თბილისში მოდის:

საღამოთი 6.24 წუთ.

ოთახი

გვჭირია, სჭირია „საქართველოს" თანამშრომელს, აცნობეთ ელისაბედის ქ. № 1, ბინა 4. ტელეფონი 12—14, ან რედაქციაში ტელ. 15—73 3—2

ექიმის თანაშემწე

ვანო სამთაშვილი

დებულობს ავადმყოფებს სად. 4—6 საათ.—ვენერიულ სნეულთა წამლობა, კანქვეშ წამლის შეშხაპუნება. სისხლის ნაკლებით, ნერვებით აშლილთა, სიფილისიანთ და სხ. ელექტრიზაციით წამლობა, უმასსაჟი, ყვავილის აცრა და სხ. მისამართი: ფასანაურის შესახ. № 3 (1-ლი სამილიციო ნაწილი).

56—748—თ.

ექიმი

დიმიტრი (რამინ) იოსებისძე ყორდანია

სწამლობს შინაგან და ვენერიულ ავადმყოფობით, სიფილისი და მისი შედეგები, სისხლ ნაკლებობა, ქრონიკული მალარია და ქრონიკული ტრიპერი საღამოს 5—7 საათ. კვირის გარდა. გორის ქუჩა № 6, დიდუბე.

თ—879—25

ექიმი

ვ. მ. მუხაძე

[illegible] ქუჩა № 67; [illegible] საზ. შენობის პირდაპირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

კბილის ექიმმა

მამულაიშვილი-ხოდნევისამ

განაახლა ავადმყოფების მიღება.

10—1 დილით, 5—6 საღამოს, გარდა კვირისა.

[illegible] ქუჩა, № 22.

25—823—55

სამკურნალო კაბინეტი

პ. ს. ფონ-ირტელისა

ქირურგიულ-ვენერიულ და კანის ავადმყოფობათა სპეციალი სამკურნალო წამლობა ელექტრონით და ოპერაციები, წამლობა „914"-ით და „606"-ით. ავადმყოფთა მიღება [illegible] 12 საათამდე დილისით და $4^1/_2$-8 საღამოთი. მიხეილის პროსპექტი [illegible] № 128, კრილოვის ქუჩა 1. [illegible] სახლი. მეორე შესავალი კრილოვის ქუჩ.

თ— 920—11

დოქტორი მ. [illegible]

მოსე ანთიმოსის ძე

კალანდარიშვილი

[illegible]

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებების ავადმყოფებს მიიღებს დილის 8—9-მდე საღამოს 5—7.

ტელეფ. № 1—21.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმ

ალექსანდრე დავითის ძის კეკელიძე

იღებს კანისა, ვენერიულ და სიფილისით ავადმყოფებს (914 და 606 შეშხაპუნება) ავადმყოფ. მიღებ. 5—8 საათამდე საღამოთ მიხეილის პროსპექტი № 116 სასტუმრო „ნიუ"ს პირდაპირ ტელეფონი 14—28.

ექიმი

დ. ვ. ჯავახიშვილი

იღებს შინაგან და ბავშვთა [illegible] ავადმყოფებს ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს 5-დან 7 საათამდე. გუნიბის ქუჩა № [illegible] ტელეფონის № 14—[illegible]

ქართული უნივერსიტეტი

თბილისში გაიხსნება 1918 წ. იანვრის შუა რიცხვებში.

ამ თავითვე იქნება სიბრძნის მეტყველების ჰუმანიტარ მეცნიერებათა განყოფილება. ლექციები იქნება ხელოვნების თეორიიდან, სახალხოდ, სალიტერატურო, საენათმეცნიერო, საპედაგოგიო და სოციალურ მეცნიერებათა დარგებიდან.

სტუდენტებად მიიღებიან საშუალო სასწავლებლებში (ვაჟთა და ქალთა გიმნაზიები, სასულიერო სემინარია (ოთხი კლასი), რეალური, საკომერციო; სასპარქიო და წმ. ნინოს დედათა სასწავლებლები, საოსტატო ინსტიტუტი, და სემინარია, კადეტთა კორპუსი და სხვა) კურს დამთავრებულნი.

სტუდენტად ჩასარიცხავად საჭიროა: 1) თხოვნა ქართული უნივერსიტეტის დროებითი გამგეობის სახელზე (თხოვნაში აღნიშნული უნდა იყოს მთხოვნელის მისამართი, 2) მოწმობა განათლების ცენზის შესახებ და 3) მეტრიკული მოწმობა (ვაჟთათვის). მსმენელთათვის საჭიროა მხოლოდ თხოვნა.

სწავლის ფასი სემესტრში (ე. ი. ნახევარი წლისა) სტუდენტებისა და მსმენელთათვის ათი თუმანი; იმ მსმენელთათვის კი, რომელთაც მხოლოდ ერთისა ან ორი საგნის ლექციების მოსმენა სურთ, ხუთი თუმანი. ფული ჩაწერისთანავე უნდა იყოს შემოტანილი.

ჩაწერა შეიძლება იოსებ ყიფშიძესთან ქართული უნივერსიტეტის კანცელარიაში (ქართული გიმნაზიის შენობა) 12 საათიდან 2 საათამდე ყოველდღე, გარდა კვირა-უქმეებისა.

ფოსტის ადრესი: Въ Канцелярію Грузинскаго университета. Тифлисъ, Зданіе Грузинской гимназіи.

ქართული უნივერსიტეტის დროებითი გამგეობის წევრნი: (პ. მელიქიშვილი, (ივ. ა. ჯავახიშვილი.

10—925—8